

Šlape to, ale...

Vláda hází firmám klacky pod nohy, říká šéf Hospodářské komory Vladimír Dlouhý.

ROZHOVOR
str. 16–18

Správná volba

1 kg

-11%

89.50

79.90

Nabídka zboží platí do 4. 1. 2017
nebo do vyprodání zásob.

➔ CZK/EUR • 27,020/0,000 Kč ➔ CZK/USD • 25,639/+0,230 Kč ➔ PX • 921,61/+0,22% ➔ EURO STOXX 50 • 3 290,52/+0,57% ➔ ZLATO • 1145,90 \$/+1,29%

KOMENTÁŘ: ZAJÍMAVÉ ČASY NA NÁS! / str. 20

Krátce

Část vládních zákonů míří pod stůl

Koalici čeká před volbami legislativní finiš. Premiér považuje za priority zákony o sociálním bydlení, bezplatné právní pomoci, zálohovém výživném, neziskových nemocnicích, insolvenční novelu nebo zákony o službě diplomatů či veřejnoprávní instituci v kultuře. Na znění některých z nich se však vláda stále nedohodla. **str. 3**

Investorům se v Česku líbí, akvizice rostou

Prodej Škody Transportation, Zentivy, developerské skupiny P3 či jednoho z největších nákupních center v Praze-Letňanech. To jsou největší obchody, které se mohou letos uskutečnit. Akvizicím se přitom loni v Česku dařilo, a podle expertů tomu tak bude i letos. **str. 6**

Ropa se letos udrží pod 60 dolarů za barel

V polovině ledna bude jasné, jak moc se země OPEC a další producenti budou držet slibu snížit těžbu ropy v prvním pololetí více než o 1,6 milionu barelů za den. **str. 10**

twitter.com/e15news

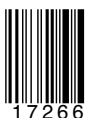
PAPEŽ FRANTIŠEK:

Svěťme nový rok Marii, Matce Boží, aby mohl růst v celém světě mír a milosrdenství.

2017, rok velkých rozhodnutí

Kresba Břetislav Kovařík

9 771803 454307 1 7 2 6 6

Zápisník
Terezy Zavadilové

Nový, neparanoidní rok

Na přelomu starého a nového roku různé instituce pravidelně vyhláší „slova roku“. Už jsme slyšeli, že v Německu a v Británii se slovem roku stal výraz postfaktický, post-truth (prostě eufemismus pro nepravdivý). Americký slovník Merriam-Webster počítá nejhledanější slova v daném roce, přičemž loni dlouho vítězil výraz fašismus, nakonec poražený slovem „surreální“. Merriam-Webster tvrdí, že přídavné jméno surreální z vyhledávačů vyskakovalo především po brexitu, po teroristických útocích a po zvolení Trumpa. Podobně často bylo toto slovo vyhledáváno ve dnech následujících po pádu newyorských Dvojčat. Cambridgeský slovník vidí loňský rok trochu jinak, v něm lidé nejvíce vyhledávali slovo „paranoidní“. Na dalších místech se umístil „chaos“ a „úzkost“. Slovník Dictionary.com zvolil slovem roku výraz „xenofobní“.

Co se týče nových slov, zapsaných do slovníků v roce 2016, je to veselejší pohled. Zemřelý zpěvák Motorhead Lemmy Kilmister dal jméno novému chemickému prvku, lemmiu. Jurští motýli jsou prehistoričtí živočichové, kteří se chovali jako dnešní motýli. A cannaping je kouření marihuany z elektronické cigarety.

Jaký bude nový, letošní rok? Doufejme, že ani surreální, ani nepravdivý, ani paranoidní. Že bude dobrý a za rok jej budou vystihovat úplně jiná slova. I když ještě uvidíme, v Česku rok 2017 totiž bude rok volební.

Protagonisté roku 2017

Andrej BABIŠ
MINISTR FINANČÍ

V minulých volbách bral hlasy pravici. Pokud se chce stát premiérem, musí nyní oslovit především příznivce ČSSD a KSČM.
str. 2

Donald TRUMP
PREZIDENT USA

Od nastupujícího prezidenta čekají jeho voliči řadu změn v domácí i zahraniční politice. Nastupující rok ukáže, nakolik jsou jeho sliby reálné.
str. 12

Miloš ZEMAN
PREZIDENT ČR

Letos by se měl dočkat vytožené oficiální návštěvy Bílého domu. Doma jej čekají přípravy na prezidentské volby. Pokud se najde vyzývatel...
str. 20

STUDENÉ ROZLOUČENÍ

Foto: ČTK

DO PŘEROVA se na silvestra sešly desítky otužilců z celé Moravy. V recesistických kostýmech a s parukami na hlavách se při plavbě v řece Bečvě rozloučili s odcházejícím rokem.

Letos se rozhodne, kdo bude vládnout republice

■ Rok 2017 bude poznamenán podzimními parlamentními volbami. Permanentní kampaň vedou politické strany už od loňska a vítěz se zdá být jasný. Volební preference mluví ve prospěch hnutí ANO. Andrej Babiš ale ještě zdaleka nemá vyhráno.

Jana Havligerová

Jedno je jisté. Hlavní soubor povodou dvě momentálně nejsilnější vládní partaje – ČSSD a ANO. To podle průzkumu volebních preferencí zatím nad sociální demokracií vede o deset až patnáct procent. Někteří politologové ale tvrdí: pokud se ČSSD podaří proměnit volební soubor na konflikt pravice a levice, šance se vyrovnají.

Předseda socialistů Bohuslav Sobotka také připravuje sociální demokracii na volební střet s Babišem přesně v tomto duchu. Chce, aby strana byla útočnější, a především levicovější. Ziskat hodlá hlavně lidi, kteří nedosáhnou ani na průměrný plat, a to jsou dvě třetiny občanů země. Pokud se tedy nestane něco mimořádného, hlavními tématy roku se stanou platy a daně. Sociální demokracie sází na progresivní zdanění – fyzických i právnických

osob, konkrétní varianty teprve propočítává. „Myslím, že jsme jediná šance pro lidi se středními a nízkými příjmy, pro lidi s průměrnými platy, pro rodiny s dětmi, pro seniory. Pokud sociální demokracie nebude mít schopnost řídit, korigovat politiku vlády, tak všichni tito lidé na tom budou hůř,“ tvrdí Sobotka.

Šéf hnutí ANO zatím neurčitě mluví o možném snížení sociálních odvodů. I on se ale kasá: „Mám lidem co nabídnout. Vždy jsem se uměl postarat o rodinu, o přátele, o zaměstnance a taky o sebe. A myslím, že bych se o naši rodinnou firmu, Českou republiku s deseti miliony členů,

nechtví jednat lidovci a Starostové, získat silnějšího partnera je přitom podstatné pro STAN. Tato formace, bráno podle výsledků loňských krajských voleb, má sice potenciál na to, aby překročila pětiprocentní hranici pro vstup do sněmovny, větší zisk by jí však při samostatném účinkování zřejmě nečekal. V obtížné situaci je momentálně TOP 09. Zatím hledá „nové tváře“, pomoci by měli mladí straníci, jako jsou dvaatřicetiletá místopředsedkyně strany Markéta Adamová nebo dvacátník, teplíček radní Dominik Feri. Jedním z ústředních předvolebních témat zřejmě bude školství. „České školy musejí začít připravovat žáky na život v 21. století,“ říká Adamová.

Na sněmovní volby už zbrojí i další partaje. O možném spoje-

novat žáky na život v 21. století,“ říká Adamová. Deset měsíců před parlamentními volbami jsou pochopitelně téměř jakékoliv odhady předčasné. Jedno se ale říci dá. Budou-li se vyhocovat problémy spojené s migrací, dá to šanci stranám, které projí proti současné migrační politice. Tedy například okamurovcům v koalici s SPO. Nahrávalo by to i nově straně Realisté. Její program sice ještě není známý, ke špatným rozhodnutím současné politické elity ale počítá to, že neuzavřela hranice přichozím migrantům.

Pokud se ČSSD podaří proměnit volební soubor na konflikt pravice a levice, šance budou vyrovnané.

šanci stranám, které projí proti současné migrační politice. Tedy například okamurovcům v koalici s SPO. Nahrávalo by to i nově straně Realisté. Její program sice ještě není známý, ke špatným rozhodnutím současné politické elity ale počítá to, že neuzavřela hranice přichozím migrantům.

NÁZORY str. 20

Výrobce homeopatik dostal rekordní pokutu

■ Internetové stránky společnosti Guna propagovaly jako „léčivé přípravky“ homeopatika bez náležité registrace.

Adéla Čabanová

Státní ústav pro kontrolu léčiv (SÚKL) udělil milionovou pokutu italské firmě Guna za porušení pravidel reklamy na léky. Společnost na internetových stránkách v českém jazyce propagovala svoje homeopatické přípravky, které však v Česku vůbec nejsou registrované. Jednalo se o 87 různých přípravků ve formě tobolek, kapek, ústního spreje a vaginálních čípků.

„Reklama na neregistrované léčivé přípravky je nezákonná, protože takové léčivé přípravky neprošly registračním řízením, a proto není možné zaručit jejich jakost a bezpečnost,“ vysvětluje Hana Pavlíčková z tiskového oddělení ústavu. „SÚKL nejvíce v tomto případě udělil nejvyšší pokutu za porušení zákona o regulaci reklamy vůbec,“ dodává.

Dosud nejvyšší pokutu, 950 tisíc korun, dostala v roce 2014 farmaceutická firma Teva za to, že nezákonně motivovala lékaře předepisovat její náplasti proti bolesti.

Rozhodnutí ústavu nabylo právní moci v polovině prosince a od té doby má firma

30 dní na zaplacení. Odvolání není možné.

Internetové stránky Guna International ještě v pátek uváděly v kolonce „Léčivé přípravky“ nabídku více než osmdesáti různých výrobků, přitom registrací prošel jen jeden z nich. Léčivými přípravky tak vlastně vůbec nejsou.

Homeopatika mají proti jiným lékům zjednodušenou registraci. Nemusí při ní dokazovat účinnost, jen to, že jsou bezpečné. Ani to ale přípravky firmou Guna nabízené jako léky nesplnily. Přitom se o nich na předeměných internetových stránkách tvrdí, že jsou například na léčbu

bolesti zánětlivého původu, na hemoroidy, na poruchy paměti ve stáří, na léčbu symptomů benigního zvětšení prostaty a další. Během pátku stránky přestaly fungovat. Hlásí, že probíhá jejich aktualizace.

Dovoz přípravků firmy Guna a školení lékařů, kteří

s nimi chtějí pracovat, v Česku zajišťuje firma Edukafarm. „Jako farmaceut musím říct, že to není typická propagace, ale odborné informace. Nicméně zákon o regulaci reklamy se i na tyto informace může dívat jako na reklamu,“ uvádí majitel Edukafarmu Zdeněk Procházka.

264013/24

INZERCE

LIDL
Správná volba

**OD PONDĚLÍ
2. LEDNA**

XXL TÝDEN

1,2 kg
119.-
VYSOČINA
1 kg = 99,17 Kč

5 l
169.-
TEKUTÝ PRACÍ PROSTŘEDEK
na bílé/barevné prádlo,
1 l = 33,80 Kč

100 g vyrobeno ze 125 g masa

900 g
169.-
TUŇÁK
ve slunečnicovém oleji,
1 kg = 260 Kč/PP

Nabídka zboží platí od 2. 1. do 8. 1. 2017 nebo do vyprodání zásob. Chyby v tisku vyhrazeny. Ceny jsou bez dekorace. Lidl si vyhrazuje právo změny v balení a variantě nabízeného zboží. Odběr možný jen v obvyklém množství.

Krátce

Forejt končí na ministerstvu zahraničí

Bývalý ředitel protokolu prezidentské kanceláře Jindřich Forejt ukončí i služební poměr na ministerstvu zahraničí. Požádal o to sám písemně. Ministerstvo žádosti vyhovělo a poměr bude ukončen k pondělí 2. ledna. Místa na Hradě se Forejt vzdal k 6. prosinci z osobních a zdravotních důvodů. Na ministerstvu byl Forejt ve služebním poměru od června 2015, ale po celou dobu měl neplacené volno. /čtk/

Rok, kdy Češi zbohatnou

■ Česká měna by po ukončení devizových intervencí měla posílit oproti euru až o šest procent.

Jaroslav Bukovský

Tři měsíce možná dělí českou korunu od největšího kurzového veletoce od listopadu 2013. Dvouprocentní růst cen, kterým Česká národní banka podmiňuje uvolnění kurzu koruny, se má totiž podle expertů stát realitou už v nejbližších týdnech. Centrální bankéři ukončení devizových intervencí během jarních měsíců nevyklučují, slabou korunu totiž garantují jen do konce prvního čtvrtletí.

Už na počátku dubna tak silnější koruně nemusí stát nic v cestě, skokové zpevnění české měny může dosáhnout až šesti procent.

„Už na začátku letošního roku by měla inflace dokonce přestřelit cíl stanovený centrální bankou,“ soudí hlavní ekonom ING Jakub Seidler. O co rychleji ceny porostou, o to dříve ČNB měnu uvolní. „Zejména rychlejší inflace zkraje roku by mohla vést ke spekulacím na možný rychlejší konec závazku, a to například již v dubnu,“ dodává ekonom Raiffeisenbank Michal Brožka. Samotná ČNB už dříve avizovala jako nejpravděpodobnější okamžik ukončení intervencí pololetí letošního roku.

Dřívějšímu datu uvolnění měny má nahrát i silnější aktivita zahraničních spekulantů na posílení koruny. Ti jen od loňského ledna do konce listopadu s vidinou budoucího posílení české měny skupili české státní dluhopisy za 118 miliard korun, tedy 62 procent všech bondů vydaných loni ministerstvem financí. „Pokud dosáhne inflace cíle již v prvním čtvrtletí, dá se očekávat silný příliv spekulativního kapitálu, což může být důvodem pro dřívější ukončení kurzového závazku,“ soudí ekonom České spořitelny Jiří Polanský.

„Předpokládáme, že koruna nejprve posílí do pásma 25 až 26 korun za euro, ale následně se stabilizuje kolem 26,50,“

odhaduje vývoj kurzu české měny po uvolnění kurzu hlavní ekonom UniCreditu Pavel Sobišek. Kurz měny poblíž 25 korun za euro by podle něho zároveň spustil intervenční reakci ČNB. „V prvních týdnech může docházet k výrazným výkyvům kurzu

oběma směry,“ připomíná ekonom Deloitte David Marek.

V příštích letech má být ale koruna podstatně tvrdší měnou. Podle Martina Vlčka čeká korunu intenzivnější posílení až během roku 2018, na jehož konci by mělo být euro k máni v kurzu 24,50.

Letos má být lépe

Česká ekonomika letos mírně zrychlí tempo z 2,5 na 2,6 procenta. Vyplývá to z prosincového průzkumu ČNB mezi šestnáctkou ekonomů domácích a zahraničních bank. Hospodářství potlačí vpřed především silící potřeba domácností daná vyššími mzdami i poklesem nezaměstnanosti. Bez práce má být ke konci letošního roku kolem čtyř procent lidí, obdobným tempem by měly růst i české výplaty. Kupní síla obyvatelstva však bude po letech krotit inflaci, ceny by měly letos povyrůst o dvě procenta.

Část vládních zákonů míří pod stůl

■ Největší skluz mají ministři financí, kultury a práce Andrej Babiš (ANO), Daniel Herman (KDU-ČSL) a Michaela Marksová (ČSSD).

Pavel Otto

Koalici čeká legislativní finiš, na prosazení naplánovaných norem už nemá moc času. Schvalovací proces trvá zpravidla půl roku a na podzim jsou volby do Poslanecké sněmovny. Premiér Bohuslav Sobotka (ČSSD) považuje za prioritní předlohy o sociálním bydlení, bezplatné právní pomoci, zálohovém výživném, neziskových nemocnicích, in-

solvenční novelu nebo zákony o službě diplomatů či veřejnoprávní instituci v kultuře.

Šéf dolní komory parlamentu a Sobotkův stranický kolega Jan Hamáček je však k přijetí části z nich skeptický. I proto, že se na jejich konečné podobě vláda stále nedohodla. Pochybnosti má hlavně o úpravě sociálního bydlení, která je pro nejsilnější vládní partaj stěžejní. „Tento zákon by si zasloužil přepracovat, je k němu několik set připomínek. Pokud ho nestihneme schválit do konce volebního období, může být toto téma součástí předvolební debaty,“ uvedl v rozhovoru pro deník E15.

Hamáček by uvítal souhlas s ústavní novelou, která by usnadnila vysílání českých

vojáků do zahraničí. Odklepnutí dalších ústavních změn, například návrhu na omezení pravomocí prezidenta republiky, který ve sněmovně leží nejdéle, nepovažuje za reálné. Podobně to zřejmě dopadne také s celostátním referendem.

Velmi nejistý je i osud normy o neziskových nemocnicích, kterou ostře kritizuje ANO. Projít by naopak mohlo zvýšení nemocenského pro dlouhodobě nemocné.

Spolu s ministryní práce a sociálních věcí Michaelou Marksovou (ČSSD), která s koaličními partnery vede spory právě o podobu sociálního bydlení, jsou největšími hříšníky v předkládání zákonů ministři financí a kultury Andrej Babiš (ANO) a Daniel Herman (KDU-ČSL). „Loňský plán předpokládal přijetí devadesáti návrhů zákonů, z toho se u patnácti procent termín nedodržel,“

uvedl předseda Legislativní rady vlády za socialisty Jan Chvojka. Na Marksovou, Babiše a Hermana bude kvůli nedodělkům apelovat.

Z vládou schválených předloh čekají na první jednání kolo na tři desítky z nich. Poslaneckých návrhů je v tomto stadiu sedmdesát. Ve druhém čtení je už od loňského dubna návrh nového zákona o státním zastupitelství, podle něhož by měl mimo jiné vzniknout protikorupční speciál. Poslanci k němu mají řadu výhrad. Zadržel se i nový památkový zákon.

V lednu se čeká konečné hlasování o daňovém balíčku, který má snížit odvody rodinám a živnostníkům s dětmi. Babiš k němu chce přidat změkčení elektronické evidence žrebů. Sněmovna má rozhodovat i o vetech hlavy státu, například zákonu o střetu zájmů, který ANO nazývá lex Babiš.

Nabyly účinnosti v letošním roce

- Účinnosti nabyl zákon zavádějící přísnější regulaci hazardu.
- Účinnosti nabyla novela zákona o politických stranách a hnutích, která mimo jiné zavádí finanční limity na volební výdaje a podle ní vznikne nový Úřad pro dohled nad hospodařením stran.
- Účinnosti nabyl nový atomový zákon, který má pomoci stavbě nových reaktorů.
- Účinnosti nabyla novela zákona o ochraně ovzduší, podle které úřady dostanou pravomoc kontrolovat, čím lidé topí doma v kotlích, a ukládat za prohrěšky pokuty.
- Účinnosti nabyla novela zákona o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu.
- Účinnosti nabyla novela zákona o základních registrech. Lidé budou mít širší možnosti žádat o informace z těchto registrů.
- Účinnosti nabyla novela zákona o státním podniku, ministerstva tak nad nimi získají větší dohled.
- Školy se musejí řídit vyhláškou, která zakazuje nezdravé potraviny ve školních bufetech a automatech.

Další Sobotkovy priority

Kromě přijetí několika pro ČSSD klíčových zákonů chce letos premiér Bohuslav Sobotka zahájit výstavbu úseků D11, D35 nebo D3. Stejně jako v uplynulých letech má v plánu pokračovat ve zvyšování minimální mzdy, důchodů a platů ve veřejné sféře a přizpůsobit tomu návrh státního rozpočtu na rok 2018. Dohodl se také se šéfem státní pokladny Andrejem Babišem na auditu všech daňových úlev.

260

návrhů zákonů, smluv nebo zpráv čeká na dokončení schvalovacího procesu v Poslanecké sněmovně.

Praha zkusí pohnout s Metropolitním plánem

■ Již letos se má napjatě očekávaný nový územní plán hlavního města začít posuzovat z hlediska dopadů na životní prostředí. Předpokladem je, že Institut plánování a rozvoje Prahy začne znovu normálně fungovat.

Daniel Novák

Příprava Metropolitního plánu Prahy, který určí, co a kde se může v metropoli stavět, vstoupí letos do ostré fáze. Pražský Institut plánování a rozvoje počítá s tím, že ve druhé polovině roku dokument vystaví palbě veřejnosti.

„Po prázdninách by pak mělo začít takzvané společné jednání, tedy první fáze procesu projednávání, do které se kromě různých institucí budou moci skrze připomínky zapojovat i občané,“ sdělil mluvčí IPR Marek Vácha. V závislosti na počtu připomínek pak může celý proces trvat i několik let.

Na výsledek napjatě čekají hlavně developeri.

Nový územní plán totiž může mnohým z nich výrazně zhodnotit pozemky, které v minulosti nakoupili.

„Věřím, že vedení IPR bude garantovat zapracování doporučení expertní skupiny a dodržení právě připravovaného harmonogramu dalších prací. Harmonogram bych chtěla předložit zastupitelstvu ke schválení již na konci ledna,“ uvedla náměstkyně pražské primátorky Petra Kolínská (SZ/Trojkoalice).

Konflikt mezi Kolínskou a vedením institutu kvůli způsobu přípravy Metropolitního plánu vyvrcholil v září odvoláním bývalého šefa IPR Petra Hlaváčka. Odmítl vykonat pokyn Kolínské a rozloučit se s původcem rozpracovaného plánu architektem Romanem Kouckým. Spolu s Hlaváčkem dobrovolně odešla většina zaměstnanců institutu.

Novým ředitelem IPR se stal dosavadní Hlaváčkův

zástupce Ondřej Boháč. Po nástupu do funkce jmenoval od ledna 2017 vedoucím kanceláře Metropolitního plánu paradoxně znovu Romana Kouckého. Ten uspěl ve výběrovém řízení.

„V lednu se vrátí většina členů původního týmu Metropolitního plánu a práce na dokumentu se tak opět rozběhnou,“ dodal Vácha z IPR. Vodítkem pro první fázi práce budou připomínky od takzvané recenzní skupiny z loňského září.

Nový územní plán může mnohým developerům výrazně zhodnotit pozemky, které v minulosti nakoupili.

Tato etapa zabere zhruba první polovinu roku. Během ní by se pomocí odborných konferencí měly rovněž vyřešit problémy, o něž se zatím odborníci prou. Jde například o podrobnější

dokumentace pro zástavbu velkých rozvojových území typu nákladového nádraží Žižkov nebo lokality Bubny. Následně se návrh Metropolitního plánu začne posuzovat z hlediska vlivů na životní prostředí.

EPOPEJ NA CESTÁCH

Foto: čtk

CYKLUS OBRAZŮ Slovanská epopej od Alfonse Muchy odletí v únoru do Tokia, výstava tam začne 7. března. Letošní rok je v Japonsku rokem české kultury u příležitosti 60 let od obnovení diplomatických vztahů obou zemí. Původně se po třech měsících v Japonsku měla epopej přesunout do Číny. Podle ministerstva kultury však zde nebyly zajištěny potřebné standardy a pokračování výstavy nepovolilo.

MHD zkrátí intervaly

V rámci pražské integrované dopravy (PID) dojde letos ke zkrácení intervalů a posílení vybraných spojů. Příměstská doprava pak bude rozšířena do oblasti Podřipska ve Středočeském kraji. Informoval o tom Filip Drápal, mluvčí organizace Ropid, která PID organizuje.

Na trase metra A budou nově zajištěny všechny soupravy až do konečné stanice Nemocnice Motol. Omezení takzvaného pásmování lze

očekávat také v úseku metra C Ládví–Letňany. Tady ale budou na konečnou jezdit všechny soupravy pouze ve špičce.

Druhého vozu nebo kloubové tramvaje by se mohli dočkat cestující na tramvajové lince číslo 15, která nyní jezdí pouze jednovozová. Kvůli rostoucímu počtu cestujících na Letišti Václava Havla budou v pracovní dny zkráceny intervaly autobusové linky 119. /čtk/

260386/128

INZERCE

NEJPRODÁVANĚJŠÍ MOTORISTICKÝ ČASOPIS

SVĚT MOTORŮ Co nás čeká v roce 2017

DRÁHÝ BENZIN

Rozkopané dálnice
Výměny řidičáků
Jízda bez známky

Automobilové novinky

Ford Fiesta
Nissan Micra

Škoda Yeti

Bazar VW Sharan II

Velký test

Škoda Kodiak 1.4 TSI

Jak řídí Česká Miss Gabriela Franková

PRÁVĚ V PRODEJI

VŠECHNY NOVINKY PRO ŘIDIČE V ROCE 2017

- BEZPLATNÉ DÁLNICE
- BENZIN URČITĚ ZDRAŽÍ
- PŘEHLED VŠECH NOVÝCH MODELŮ

Foto: ctk

ZENTIVA NA PRODEJ. Farmaceutický gigant Sanofi hodlá do dvou let prodat část firmy zabývající se generickými léky v Evropě. Součástí obchodu je tak závod Zentivy v Dolních Měcholupech, kde se vyrábí například známý ibalgin.

Investorům se v Česku líbí, akvizice rostou

■ Až dvě stě miliard korun loni podle prvních odhadů utratili zájemci o tuzemské firmy. S rostoucí ekonomikou by i letošní rok měl akvizicím přát.

Dušan Kütner s příspěvkem redaktorů deníku E15

Prodej Škody Transportation, medicínské firmy Zentiva, developerské skupiny P3 či jednoho z největších nákupních center v Česku v Praze v Letňanech. To jsou největší obchody, které by se mohly uskutečnit a dokončit v letošním roce. Akvizicím se přitom loni v Česku velmi dařilo, a podle expertů tomu tak bude i letos.

REKORDNÍ LOŇSKÁ ČÍSLA

„Za loňský rok se na českém trhu podle dat společnosti Mergermarket uskutečnilo sto transakcí. Celková hodnota zveřejněných transakcí překročí dvě stě miliard korun, a bude tak jednou z nejvyšších v historii České republiky,“ uvedl Jan Hadrava z poradenské společnosti PwC. „Vysokou

aktivitu očekáváme i v letošním roce,“ dodal.

„Aktivita na trhu fúzí a akvizic je nanejvýš silná. Měřeno počtem transakcí přinese loňský rok rekordní čísla. Věřme, že letošní rok bude stejně příznivý,“ míní i manažer oddělení transakčního poradenství Mazars Lukáš Hruboň.

Také podle poradenské společnosti EY má tuzemský trh i v letošním roce naštápnuto k růstu. „Během následujících dvaceti měsíců plánuje akvizici 41 procent českých firem, 44 procent tuzemských společností plánuje více než pět transakcí. Zaměří se především na menší a inovativní společnosti, například start-upy a firmy orientované na technologické inovace,“ uvedla firma v analýze pro letošní rok.

OBCHODY JDOU DO FINÁLE

V realitách se očekává hlavně dokončení transakce s portfoliem skladů developerské společnosti

P3. Ovládl ho singapurský státní fond GIC v přepočtu za zhruba 65 miliard korun. Jde sice o nemovitosti napříč Evropou, hlavní část portfolia v Praze sídlí firma P3 je ale v Česku.

Doběhne rovněž obchod s největším tuzemským nákupním centrem OC Letňany. Od řetězce Tesco

jej pro privátního klienta koupil německý fond Union.

Na finalizaci další miliardové transakce se čeká v Brně. Tam jde o prodej nákupního centra Olympia.

Zdroje z oblasti fúzí a akvizic uvádějí jako adepta na prodej rovněž maloobchodní síť Žabka. Ta patří právě pod Tesco, které se zbavuje nestrategických aktiv. Mluví Teska Václav Koukolíček ale prodej Žabek vyloučil.

Také nadnárodní farmaceutický gigant Sanofi oznámil na podzim, že hodlá do dvou let prodat tu část firmy, která se zabývá generickými léky v Evropě. Sou-

částí obchodu je tak výrobní závod Zentiva v pražských Dolních Měcholupech, nejvýznamnější továrna na léky v Česku. Nový majitel získá některé přípravky se značkou Zentiva, ty volně prodejné, jako je známý ibalgin nebo paralen, by ale zůstaly Sanofi. Mluví se i o možnosti, že by si kupec značku Zentiva jen pronajímal.

„Už registrujeme zřetelný zájem potenciálních kupců,“ uvedl v listopadu mluvčí Sanofi v Česku Filip Hrubý. Dá se očekávat, že by obchod mohl být uzavřen ve druhé polovině letošního roku. Kdo jsou zájemci, mluvčí komentovat nechce. Mohou to být jiné farmaceutické firmy, nebo třeba investiční fond. V roce 2008 měla například zájem o Zentivu skupina PPF.

VLIV CENTRÁLNÍ BANKY

Další případné a zatím nepotvrzené obchody nechťejí dotyční příliš komentovat. V souvislosti s postupným utlumováním aktivit Zdeňka Bakaly v Česku se například hovoří o prodeji vydavatelství Economia. Z trhu zaznívají i hlasy o tom, že Agrofert Andreje Babiše má zájem

o jeden z pivovarů skupiny Lobkowicz – to ale mluvčí holdingu Karel Hanzelka důrazně popřel.

„Velké obchody nelze snadno predikovat. Otázka bude, jaké má záměry PPF s operátorem O2 a servisní organizací CETIN a jak bude pokračovat akviziční apetit čínských investorů po zpřísnění podmínek pro velké akvizice v zahraničí,“ vysvětluje Milan Bílek z poradenské firmy TPA Corporate Finance.

Určitý vliv na trhu fúzí a akvizic podle Bílka sehraje také Česká národní banka díky předpokládanému uvolnění kurzu koruny vůči euru. „V případě posílení české koruny se prodraží akvizice pro zahraniční kupující, pokud dojde k vypořádání transakce v korunách,“ dodal Bílek. /duk, red/

Česko je v regionu na prvním místě

Objem nákupů a prodeje firem v loňském prvním pololetí v Česku činil 120,5 miliard korun, což znamená meziroční nárůst o 74 procent. Investoři uskutečnili o 98 procent transakcí více, uvedla poradenská firma EY. V regionu střední a jihovýchodní Evropy se tak Česko dostalo v počtu i objemu transakcí na první příčku před Turecko a Polsko. Důvodem pro vývoj v Česku byly mimo jiné intervence České národní banky.

Loni se v Česku podle Mergermarketu uskutečnilo **100** transakcí. Jejich hodnota přesáhla 200 miliard korun.

Řidiči dostanou nové úseky D3 a D11

■ Stát má pro letošek připraveno na dopravní stavby 82 miliard korun.

Jan Šindelář

Rekordně rozkopaná stará D1, několik nových kilometrů na jiných dálnicích a rekonstrukce železničního Negrelliho viaduktu. To je stručný pohled na očekávané dění v dopravním stavitelství pro letošní rok. Stát má na stavby připraveno přes 82 miliard korun, o tři miliardy více, než kolik podle předpokladů utratí letos.

„Rozpočet je sestaven na potřeby, které dnes investoři mají. Pokud by byli tak úspěšní, že by připravili další projekty, ministerstvo financí slíbilo tyto potřeby pokrýt,“ uvedl ředitel Státního fondu dopravní infrastruktury Zbyněk Hořelica.

Z rozpočtu dostane nejvíce Ředitelství silnic a dálnic, a to téměř 46 miliard. Počítá mimo jiné se zahájením výstavby dálničního obchvatu Českých Budějovic a nových úseků D11 severně od Hradce Králové směrem do Polska. V blízkosti zmíněných krajských měst by se letos řidiči měli dočkat jediných nových dálničních kilometrů.

Na konci D11 před Hradcem by mělo skončit provizorium způsobené letitým přetahováním o pozemky se statkářkou Ludmilou Havránkovou, u Budějovic by se zase mělo zprovoznit pět kilometrů mezi Veselím nad Lužnicí a Bošilem.

Naopak úlevy se zřejmě nedočkají motoristé na D1, kde stát plánuje rekonstrukce až devíti úseků. Na jiných sice rekonstrukce skončí, v celkovém pohledu se ale z D1 stane zřejmě největší tuzemské staveniště. Prezident Svazu podnikatelů ve stavebnictví Václav Matyáš proto upozorňuje, že stát se sice chlubí desítkami miliard investic, často jde ale o rekonstrukce, nikoli o výstavbu na zelené louce.

„Situace v přípravě staveb je více než špatná a jediná naděje je ve změně legislativy,“ říká Matyáš s poukazem na skutečnost, že příprava staveb v tuzemsku trvá dlouhá léta. Podle Hořelicy stát zvyšuje rozpočet na přípravu. Pro letošní rok má na tento účel připraveny čtyři miliardy korun.

Železnice spolkne letos 33 miliard korun. Největšími probíhajícími stavbami jsou zřejmě plzeňský uzel a tunel Ejpovice před Plzní. Počítá se také s dostavbou čtvrtého železničního koridoru v hlavním městě a rekonstrukcí pražského Negrelliho viaduktu – tím se výrazně zkomplikuje příměstská doprava.

Z rozpočtu na dopravní stavby dostane nejvíce Ředitelství silnic a dálnic, konkrétně

46
miliard.

Mimořádný zájem o dálniční známky

Na českých dálnicích ještě nikdy nebyl takový provoz jako v roce 2016, pokud vezmeme jako hlavní kritérium zájem o dálniční kupony a mýtné pro kamiony. Státní fond dopravní infrastruktury prodal 5,8 milionu dálničních známek pro rok 2016, když z emise pro rok 2015 se udalo o 400 tisíc kusů méně. Loňská čísla jsou uváděna ke konci listopadu, prosinec už ale na nich nic nezmění.

DOPRAVNÍ OMEZENÍ. K největším letošním akcím souvisejícím se železniční dopravou má patřit rekonstrukce Negrelliho viaduktu, která výrazně zkomplikuje příměstskou dopravu v Praze.

Nejvýznamnější letos zahajované stavby (náklady v roce 2017 v milionech korun)

trať Český Těšín–Dětmorovice	1550
D11 Hradec Králové–Smiřice	1202
D11 Smiřice–Jaroměř	798
4. koridor Hostivař–Vršovice	?
D48 Frýdek–Místek obchvat	984
I/68 Třanovice–Nebory	947
D1 modernizace Ostředek–Šternov	540
D1 modernizace V. Meziříčí–Lhotka	594
trať Kuřim–Tišnov	638
rekonstrukce Negrelliho viaduktu	497
trať Valašské Meziříčí–Hustopeče nad Bečvou	460

Pramen SFDI

Silniční stavby plánované letos k otevření

	Celkové náklady (v milionech korun)	Délka (v kilometrech)
D11 Osičky–Hradec Králové	5697	12
I/3 Mirošovice–Benešov (rozšíření)	100	14
I/44 Červenohorské sedlo–jih	341	8
D1 Psáře–Soutice	1195	8
D1 Měřín–V. Meziříčí západ	1336	7
I/11 Ostrava Prodloužená Rudná	3288	7
I/11 Oldřichovice–Bystřice	2148	6
D1 Velká Bíteš–Devět Křížů	869	5
I/34 Božejov–Pelhřimov	670	5
D3 Veselí nad Lužnicí–Bošilec	998	5

Pramen SFDI

Bydlení bude dál zdražovat

Banky již při poskytování hypoték nebudou moci být tak štědré jako v minulých letech. Ceny bytů to ale nesrazí.

Daniel Novák

Při koupi bytů budou lidé muset i v letošním roce sahat stále hlouběji do kapes. Ceny sice už neporostou takovým tempem jako v posledních dvou letech, stagnace, nebo dokonce zlevňování ale nastane, shodují se oslovení

účastníci trhu. „Nadále platí, že nemovitosti budou pro většinu kupujících dostupné, a pokud se i nadále budeme těšit dobré hospodářské situaci, ceny vzrostou také v roce 2017,“ uvedl spolumajitel realitní kanceláře Re/Max Center Daniel Kotula.

Od letošního dubna začne platit doporučení České národní banky, které výrazně omezí objem hypoték na osmdesát

až devadesát procent hodnoty nemovitosti. Už v roce 2016 centrální bankéři utnuli poskytování stoprocentních hypoték.

Největší stavitel bytů Central Group očekává, že restrikce České národní banky oslabí poptávku po bytech. Na růst jejich cen ale současně tlačí pokles nabídky nových bytů. „Očekáváme přesto další růst cen v průběhu celého příštího

roku minimálně o pět procent,“ uvedla mluvčí Central Group Marcela Fialková. V případě pražských novostaveb bude dále ubývat projektů na zelené louce. Naopak se zvýší podíl rekonstrukcí a dostavbě městských bloků. „Nabídka nových bytů vzniklých rekonstrukcí se ve finančním objemu zvýšila za dva roky ze sedmi na čtrnáct procent a její podíl dále poroste,“ sdělil analytik developerského trhu František Brož.

Další zvyšování cen bude souviset s hospodářským růstem. „Při nízké nezaměstnanosti, rostoucích mzdách

a uspokojivých ziscích podnikatelů jsou lidé pozitivní a nebojí se při koupi nemovitosti zadlužit,“ je přesvědčen realitní prodejce Kotula ze sítě Re/Max.

Tržní ceny bytů podle Českého statistického úřadu rostou nepřetržitě od roku 2014. Zatímco předloni ale novostavby zdražovaly meziročně o více než pět procent, nebyla to v roce 2016 ani procenta čtyři, ukázala data statistiků. Proti tomu se tempo růstu cen starších bytů zvyšuje. Loni v létě vyletěly o dvanáct procent. To bylo nejsilnější zdražování bytů od krize.

Největší stavitel bytů Central Group čeká během celého roku další růst cen nejméně o

5 %.

Sázet v Česku je možné také na ceny ropy nebo let na Mars

Byznys sázkových kanceláří je založen na tipování sportovních výsledků. Roste ale nabídka sázek na politická či ekonomická témata.

Dušan Kůtner

Opustí letos jeden ze šéfů čínské skupiny CEFC Jiří Tvrđík svůj post? Postaví do roku 2022 Tesla miliardáře Elona Muska gigatovárnu v Česku, na Slovensku, či v Polsku? Vstoupí první člověk na Mars do roku 2035? A vyhraje Donald Trump i druhé prezidentské volby? Sázkové kanceláře v Česku dávno nelákají jen na výhry při tipování sportovních výsledků.

„V minulosti jsme se věnovali i ceně ropy. V návaznosti na poslední vývoj může být sázka na překonání hranice šedesáti dolarů v kurzu 2,5:1 zajímavou investicí,“ říká hlavní bookmaker Fortuny Michal Hanák. Vsadit si lze i na výkon českého průmyslu. Pokud Škoda Auto letos prodá přes 1,5 milionu aut, sázející získá trojnásobek vsazené částky. Poměrně nízký kurz 3:1 vypsala Fortuna i na odchod manažera Jiřího Tvrđíka z CEFC.

TIP NA BUDOUCNOST. Základna na rudé planetě patří k vizím vzdálené budoucnosti, ale už dnes je možné si v Česku vsadit, zda člověk přistane na Marsu do roku 2035.

Z nesporných sázek ale budou hlavním tahounem podzimní sněmovní volby a boj o prezidentský post v roce 2018. V prvním případě je hlavním favoritem u sázkových kanceláří ANO, na jehož výhru vypsaly velmi nízké kurzy kolem 1,2:1. ČSSD má vyšší kurz znamenající menší šance. O případném jiném vítězi sázkovky neuva-

žují. U vítěze prezidentských voleb je situace vyrovnanější. Tipsport a sesterská Chance nabízejí na dva hlavní kandidáty Miloše Zemana a textaře Michala Horáčka týž kurz 2,9:1. Fortuna mírně favorizuje Zemana (2,2:1), Horáček je ale s kurzem 3,1:1 s přehledem druhý největší favorit.

„Sázky na budoucího prezidenta táhnou ze společen-

ských sázek Tipsportu nejvíce, ačkoli volby proběhnou za více než rok,“ zdůraznil hlavní bookmaker Tipsportu Ladislav Pavlis. U dvou pětina sázek přitom sázející předpokládají Horáčkovu výhru, zatímco na nynějšího prezidenta jde jen patnáct procent. Více než třetina sázejících míní, že nevyhraje ani jeden.

Krátce

Počet elektronických přání letos klesl

Češi si během novoročních oslav volali méně, počet hovorů meziročně klesl zhruba o sedmáct procent na 46,5 milionu. Téměř o desetinu se také snížil počet odeslaných SMS zpráv. Naopak až o pětinu vzrostl počet zasláných multimediálních zpráv. Vyplývá to z informací mobilních operátorů.

Mall.cz prodělal navzdory růstu tržeb

Tržby e-shopu Mall.cz stouply ve finančním roce 2014 až 2015 o 29 procent na 6,1 miliardy korun. Přesto ale vykázal ztrátu 131,5 milionu korun. V předchozím účetním období vydělal 9,5 milionu korun.

Řetězce trafil na zavřených obchodech

Zákaz prodeje o některých státních svátcích, který čeští spotřebitelé loni poprvé pocítili 28. října a během tří vánočních dnů, se podepsal na celoročních tržbách obchodníků. I když lidé více nakupovali ve dnech před těmito svátky a po nich, ztrátu ze zavřených obchodů to nedokázalo vynahradit. Plyne to z prvních vyjádření obchodních řetězců. /čtk/

Tykač ovládl Severní energetickou, ČSA dotěží uhlí v roce 2024

Po loňských převozech podílů v Severní energetické ovládl Pavel Tykač lomy ČSA a Vršany, které jsou existenčně navázány na elektrárny Chvaletice a Počeradý. Patří mu zatím jen první z energetických zdrojů.

Jan Stuchlík

Společnost Severní energetická, která těží hnědé uhlí v lomu ČSA, má za sebou významný mezník při postupném útlumu těžby. Na konci loňského roku přestala těžit skryvku. V následujících letech už bude těžit pouze uhlí.

„S ukončením těžby se počítá v roce 2024,“ potvrdil deníku E15 nový předseda představenstva Severní energetické Milan Krob. Společnost v letošním roce plánuje zrušit až dvě stovky pracovních míst.

NOVÁ VLASTNICKÁ STRUKTURA
Útlum v lomu vychází z rozhodnutí vlády z roku 2015 o neprolomení těžebních limitů v ČSA. Kabinet schválil nařízení, podle kterého horníci propuštění kvůli útlumu budou mít nárok na kompenzace dosahující až 5300 korun měsíčně, a to nanejvýš po dobu pěti let.

Do letošního roku vstupuje společnost, která ročně vytěží přes tři miliony tun uhlí, v nové vlastnické struktuře. Podílů, které v Severní energetické vlastnili Jan Dienstl a Tomáš Fohler, převzal majitel skupiny Czech Coal Pavel Tykač.

Zatímco Fohler se z hnědouhelného byznysu stáhl, Dienstl se stal šéfem dozorčí rady Severní energetické. „S Janem Dienstlem jsem se dohodl na pokračování spolupráce. Získá také podíl na celé skupině,“ komentoval převzetí podílů Pavel Tykač.

ZÁNIK

V listopadu bylo formálně dokončeno také spojení Severní energetické se společností Czech Coal, a. s. „Fúze je logickou součástí restrukturalizace skupin Czech Coal a Sev.en. Czech Coal, a. s., v posledních letech spravovala kontrakty na prodej a dopravu uhlí ze Severní energetické,“ uvedla mluvčí firmy Gabriela Sáričková-Benešová.

Zaniklá společnost Czech Coal zaměstnávala na konci předloňského roku pouze tři pracovníky a její tržby se v roce 2015 meziročně propadly o celých 86 procent, když dosáhly 222 milionů korun.

Skupina Severní energetická, do níž patří také Elektrárna Chvaletice, projde restrukturalizací také kvůli propadu cen uhlí. „Severní energetická odvíjí cenu prodáváného hnědého uhlí od ceny uhlí černého. Propad je tak velký, že by v roce 2017 mohl představovat miliardu korun,“ odhaduje Milan Krob.

FORMÁLNÍ ZMĚNY

Severní energetická v roce 2015 za uhlí utržila 3,98 miliardy korun. Změny

Propad cen uhlí je tak hluboký, že by letos podle Severní energetické mohl dosáhnout

1

miliardy korun.

v podniku se už dotkly řízení, sdílených služeb a také provozních úseků. Některé kroky mají být dotaženy ještě letos. Formálně zanikne například společnost

Sev.en WT, bývalá Humeo, která se zaměřovala na čerpání a čištění vod.

V rukách Pavla Tykače jsou v současné době dva severočeské doly, jejichž existence je pevně spojená se dvěma elektrárnami, a to ve Chvaleticích a Počeradých. Prostřednictvím kyperské společnosti Haltixar kontroluje Severní energetickou, která osmdesát procent tržeb z těžby získává z prodeje uhlí do elektrárny Chvaletice.

Pomocí další kyperské společnosti – Indoverse – ovládl Tykač Vršanskou uhelnou, která více než devadesát procent ze zhruba 6,5 milionu tun ročně vytěženého uhlí z lomu Vršany dodává ČEZ. Této energetické skupině přitom patří elektrárna Počeradý. ČEZ se ovšem podle dohody s Czech Coal může před rokem 2020 rozhodnout, že Počeradý Tykačovi prodá. Zbytek vršanského uhlí putuje přes Severní energetickou do Chvaletic.

REKORD NA LETIŠTI

Foto: pgaero

TŘINÁCT MILIONŮ CESTUJÍCÍCH za kalendářní rok je hranice, kterou v pátek 30. prosince překonalo Letiště Václava Havla Praha. Padl tak rekord z roku 2008, kdy branami letiště prošlo 12,6 milionu lidí. Letošek se tak stal nejúspěšnějším rokem v osmdesátileté historii letiště. **Více E15.cz**

Z energetiky

Alena Vitásková

Cena tepelné energie

Cenová regulace v teplárenství se liší od regulace elektroenergetiky i plynárenství. Ceny tepelné energie (tepla i chladu) jsou regulovány věcným usměrňováním cen, což spočívá ve stanovení podmínek pro kalkulaci a sjednání cen.

Energetický regulační úřad stanovuje tyto podmínky v cenovém rozhodnutí k cenám tepelné energie. Zjednodušeně řečeno připraví se mantinely, v rámci kterých se dodavatelé mohou pohybovat, a dosažením oprávněných nákladů, průměrného zisku a množství do kalkulačního vzorce vyjde konkrétní cena. To ale také znamená, že konkrétní výši cen tepelné energie v jednotlivých cenových lokalitách ERÚ přímo nestanovuje ani neschvaluje. V kalendářním roce lze do ceny promítnout jen ekonomicky oprávněné

náklady nezbytné pro výrobu či rozvod tepelné energie, průměrný zisk a DPH. Podmínky pro kalkulaci a sjednání ceny tepelné energie platí pro dodavatele tepelné energie, jejichž kalkulovaná a uplatňovaná cena přesahuje cenu limitní (152,86 koruny za gigajoule bez DPH).

Dodavatel sjednává s odběratelem cenu tepelné energie ve smlouvě o dodávce. Cenu lze sjednat jako jednosložkovou či dvousložkovou. Dvousložková sestává z proměnné složky vztahované na jednotkové množství tepelné energie a stále složky vztahované na jednotkové množství tepelné energie nebo na jednotku tepelného výkonu, jež odpovídají příslušnému rozvodnému nebo odběrnému tepelnému zařízení.

Nastavená regulace cen v teplárenství umožňuje dodavatelům promítnout do cen veškeré technické i jiné podmínky při výrobě a rozvodu tepelné energie. Zároveň pomáhá chránit odběratele před zneužitím monopolního postavení dodavatele v jednotlivých lokalitách.

Autorka je předsedkyní ERÚ

Konec hlubinného dolu Centrum

Těžba v hnědouhelném dole Centrum skončila v dubnu loňského roku. O práci tak přišla padesátka zaměstnanců. Dvaceti se podařilo najít zaměstnání u dodavatelů podniků. Zbytek převedla mateřská Severní energetická na hlubinnou těžbu metodou chodbicování v bočních svazích povrchového lomu ČSA. Firma bude moci nově používat efektivnější metodu stěnování, což vytvoří další možnost pro zaměstnání horníků. „Avšak i tento projekt je pevně spjatý s činností povrchového lomu, a pro horníky tedy znamená jen dočasné řešení,“ vysvětlila mluvčí firmy Gabriela Sáričková-Benešová.

Cena ropy se letos bude držet pod 60 dolary za barel

Už v polovině ledna bude jasné, jak moc se země OPEC a další producenti budou držet slibu snížit těžbu ropy. V letošním prvním pololetí by to mělo být o více než 1,6 milionu barelů za den.

Jan Stuchlík

Prosincové rozhodnutí OPEC o snížení těžby ropy v první polovině letošního roku bylo sice razantní, ale předpovědím vývoje cen ropy příliš nepomohlo. Jediné, na čem se analytici shodují, je, že v roce 2017 by ceny měly být stabilnější než v roce předchozím. Investiční banka Goldman Sachs předpovídá, že ve druhém čtvrtletí letošního roku by se barel americké ropy WTI měl prodávat za 57,50 dolaru. Evropský Brent by měl stát 59 dolarů.

Rozhodne, jak se budou země OPEC řídit svým závazkem udržet těžbu o 1,2 milionu barelů denně nižší než loni. „Pracoval

OMEZENÍ TĚŽBY. Ropní giganti budou letos těžit maximálně 33 milionů barelů denně.

jsem několik let v ústředí OPEC, takže vím, jak tato organizace funguje. Netroufám si odhadnout, jaký dopad bude mít na ceny rozhodnutí OPEC,“ prohlásil v prosinci v Praze šéf Mezinárodní agentury pro energii (IEA) Fatih Birol.

Analytici Goldman Sachs soudí, že země OPEC a ostatní producenti, kteří dohromady slíbili snížit těžbu o 1,6 milionu barelů, budou závazek dodržovat z 84

procent. Po omezení těžby a výprodeji zásob by se podle výpočtů OPEC měl ke konci prvního pololetí dosavadní přebytek produkce nad spotřebou přehoupnout do deficitu 0,6 milionu barelů denně. Předpověď na druhou polovinu roku komplikuje fakt, že OPEC až v květnu snížení těžby vyhodnotí a rozhodne, jestli jeho kohouty zůstanou i dál přiškrcené, uvádí poslední zpráva o trhu s ropou

vydaná IEA. Pokud bude organizace exportérů ropy pokračovat v dosavadní politice, zůstane nabídka a poptávka vyrovnaná. Investoři, kteří obchodují s termínovými kontrakty na ropu, vidí cenu americké ropy s dodáním v posledním čtvrtletí letošního roku mezi 56 a 58 dolary za barel. To je o pět dolarů výše, než činí aktuální cena. Brent by se měl podle odhadů analytiků oslovených agenturou

Bloomberg prodávat na konci roku za 58 dolarů. Zejména arabské země budou mít důvod držet těžbu kolem 33 milionů barelů za den. Jejich státní rozpočty závislé na příjmech z prodeje ropy jsou už dva roky ve velkých deficitech. Mezinárodní měnový fond odhaduje, že na nulu by se mohly vrátit až při ceně ropy kolem šedesáti dolarů za barel.

Na šedesátidolarové hranici se ovšem mohou do hry vrátit američtí těžaři, kteří ropu získávají frakováním břidlicových ložisek. Po propadu cen od roku 2014 odstavili dvě třetiny vrtů. Celkem Američané těžili na konci loňského roku 8,8 milionu barelů za den. Banka Citibank ve zprávě pro investory uvedla, že při 60 dolarech za barel by mohla břidlicová těžba rychle vyskočit o půl milionu barelů denně. Některé dřívější odhady expertů dokonce hovořily o tom, že ke spuštění těžby jsou už připravené vrty, které by mohly za den dávat až milion barelů. Právě břidlicový faktor naznačuje, že výrazného růstu cen ropy se svět v dohledné době nedočká.

Kurzovní lístek ČNB

Platnost od 30. 12. 2016

Země	Množství	Kurz
Austrálie	1	18,523
Čína	1	3,693
Dánsko	1	3,635
EMU	1	27,020
Chorvatsko	1	3,575
Japonsko	100	21,907
Kanada	1	19,048
Maďarsko	100	8,721
Norsko	1	2,972
Polsko	1	6,126
Rusko	100	42,007
Švédsko	1	2,829
Švýcarsko	1	25,166
Turecko	1	7,286
USA	1	25,639
Velká Británie	1	31,586

Akcie na pražské burze

30. 12. 2016

Název	Kurz [Kč]	Změna [%]
CETV	66,60	-1,41%
ČEZ	430,00	0,56%
Erste Bank	758,20	0,03%
Fortuna	85,80	-0,23%
Kofola	366,90	1,83%
KB	885,00	0,58%
Moneta	82,80	0,12%
O2 CR	259,80	0,35%
Pegas	769,00	-0,77%
Philip Mor. ČR	13 096,00	-0,03%
TMR	680,00	3,03%
Unipetrol	183,80	-0,03%
VIG	575,40	-0,05%
Celkový objem (v tisících korun)	229 060	

Krátce

Inflace v Rusku zpomaluje na minimum

Ruská inflace zpomalila v prosinci podle předběžných údajů na postsovětské minimum 5,4 procenta. Ještě v listopadu dosahovala 5,8 procenta, předloni pak dokonce více než dvojnásobné hodnoty 12,9 procenta.

Apple sníží produkci iPhoneů o desetinu

Americká technologická společnost Apple omezí v prvním čtvrtletí letošního roku výrobu chytrých telefonů iPhone zhruba o deset procent. Tvrdí to japonský list Nikkei na základě údajů od dodavatelů firmy.

AvtoVAZ má nového akcionáře

Ruská investiční společnost Renaissance Capital získala téměř čtvrtinový podíl ve ztrátovém ruském výrobci automobilů AvtoVAZ, a to v rámci navýšení jeho kapitálu o 26,1 miliardy rublů (11 miliard korun). Většinovým vlastníkem AvtoVAZu zůstává holding ARBV, v jehož čele stojí francouzská automobilka Renault. /čtk/

SÁZKA NA JISTOTU. Alibaba v loňském roce financoval vznik nejnovějšího dílu z filmové série Star Trek.

Alibaba investuje miliardy do obsahu

■ Celkem 7,2 miliardy dolarů plánuje utratit čínský internetový kolos za původní audiovizuální díla.

Stanislav Šulc

V nadcházejících letech se strhne velký boj o původní filmy, seriály a další pořady. Tradičním televizím a novým hráčům, jakými jsou Netflix, Hulu či Amazon, přibude výrazný konkurent. Stane se jím audiovizuální sekce internetového obchodu Alibaba, která se doposud jako investor nebo lokální distributor podílela pouze na několika filmových projektech. To se však změní. „V nadcházejících třech letech investujeme do zábavního obsahu 50 miliard jüanů,“ uvádí interní dokument, který zveřejnila agentura Reuters a jehož pravost posléze Alibaba potvrdil.

V přepočtu tak jde o investici v hodnotě 7,2 miliardy dolarů. Touto částkou se čínský internetový kolos zařazuje do první světové ligy zábavního průmyslu. Netflix

se v letošním roce chystá utratit za původní obsah šest miliard, Amazon přesnou částku neuvěd, ale naznačil, že půjde o podobnou cifru.

Alibaba není v audiovizuálním světě nováčkem. Značka Alibaba Pictures se objevila již v několika velkofilmech včetně loňského snímku ze série Star Trek či pokračování série Želva Ninja. Mezi chystanými projekty pak je řada čínských snímků a seriálů, ale také několik děl s globálním potenciálem. Největší šanci úspěšně má chystaný snímek The Warriors, na němž se podílí uznávaný producent David Heyman (spoluautor filmové řady Harry Potter).

Internetový obchod zároveň investuje do existujících filmových společností. Na podzim Alibaba koupil menšinový podíl v Amblin Partners, kterou založil slavný filmař Steven Spielberg. „Nemyslím si, že mezi Východem a Západem existují zásadní rozdíly. Ale Západ je jednoznačně lepší ve vyprávění příběhů,“ uvedl při slavnostním podpisu smlouvy šéf Alibaby Jack Ma.

Konec nízkých úroků

■ Zvyšování úrokových sazeb naznačuje vývoj nejen ve Spojených státech, ale také v eurozóně.

Arsen Lazarevič

Uplynulý rok byl pro finanční trhy značně turbulentní. V prvních čtvrtletích roku 2016 docházelo k dalšímu propadu úrokových sazeb především v eurozóně, expanzivní politika Evropské centrální banky vedla ke snížení úrokových výnosů u státních dluhopisů, klesaly ale také výnosy u firemních dluhopisů či hypoték. Poslední vývoj však ukazuje, že se trend začíná obracet a že úrokové sazby mají před sebou období růstu.

Americká centrální banka Fed například podruhé po deseti letech v prosinci přistoupila ke zvýšení zá-

kladní úrokové sazby o čtvrt procentního bodu na 0,75 procenta. Guvernérka Janet Yellenová navíc oznámila, že v dalším roce očekává rychlejší tempo zvyšování sazeb z důvodu uspokojivých výsledků americké ekonomiky.

Vliv také mohou mít kroky příštího prezidenta Donalda Trumpa, který plánuje masivně investovat do infrastruktury. „Předpokládaná mohutná fiskální expanze v nejsilnější světové ekonomice ve spojení se stabilizací cen ropy na světových trzích a dalšími proinflačními faktory představuje tlak na vzestup výnosů dluhopisů,“

uvádí hlavní ekonom Roklen Lukáš Kovanda s tím, že vývoj v největší světové ekonomice by se měl v roce 2017 dotknout také českých dluhopisů. „Průměrný roční výnos tuzemského vládního dluhopisu by se měl poprvé od roku 2009 zvýšit, a sice z letošního očekávané úrovně 0,4 na úroveň 0,7 procenta,“ dodává.

Vliv na zvyšování úroků u dluhopisů u nás bude mít také konec intervenčního režimu ČNB. „Po ukončení intervencí dojde na trhu státních dluhopisů k normalizaci, která zvedne jejich výnosy mírně nad úroveň stejně dlouhých německých bondů,“ dodal Pavel Sobíšek z UniCredit Bank.

Fiskální expanze v ekonomice USA vytvoří tlak na vzestup výnosů dluhopisů.

264162/10

INZERCE

Nechci, aby to bylo snadné.
Chci, aby to stálo za to.

PROČ NE
ZDRÁVKA?

www.studujzdravku.cz

U2S
UNIE ZAMĚSTNATELSKÝCH
SVAZŮ ČESKÉ REPUBLIKY

MP
SV

KZPS

MČP
MLADÁ FRONTA

Ostře sledované osobnosti roku 2017

■ Francii a Německo letos čekají důležité volby, v nichž se rozhodne o vedení dvou vůdčích zemí Evropské unie. Mělo by začít vyjednávání o brexitu, které zřejmě bude složité a zdlouhavé. Celý svět vyhlíží první kroky administrativy Donalda Trumpa, jenž může výrazně změnit vztahy USA s řadou zemí včetně evropských spojenců, Ruska a Číny. /kaf/

Theresa Mayová

Britská premiérka by se měla zapsat do historie tím, že vyvede království z Evropské unie a do konce letošního března plánuje tento proces odstartovat. Během něj ji ale čeká řada překážek, od odmítavého postoje Skotska k odchodu z jednotného trhu přes právní tahanice až po chuť některých představitelů osmdesátky potrestat Londýn za výsledek referenda. Mayová už nyní čelí kvůli brexitu kritice, zejména za neochotu nastínit blíže své plány. Známy euroskeptik, někdejší lídr Strany nezávislosti Spojeného království (UKIP) Nigel Farage, před pár dny vyjádřil pochybnost, zda je schopna Británii ze společenství úspěšně vyčlenit. „Neočekávám, že představí svou vyjednávací pozici, ale rád bych měl trochu jasno v tom, kam směřujeme,“ podotkl. Odborový předák Dave Penman zase nařkl vládu z toho, že nemá odvahu připustit, jak složitý a časově náročný problém brexit představuje. Jeho vyjádření přišlo poté, co z předvánočního průzkumu mezi britskými zaměstnanci vyplynulo, že jen 29 procent z nich věří ve způsobilost vlády vyjednat dobrou dohodu. Důvěra v um Whitehallu je obzvlášť nízká v regionech, kde lidé v červnu nejvíce hlasovali pro odchod.

Donald Trump

Patrně nejsledovanější tváří letošního roku bude nastupující americký prezident Donald Trump, který se funkce ujme 20. ledna. Jeho voliči mají od změny v Bílém domě velká očekávání, Trump se navíc bude muset snažit o stmelení národa rozděleného dramatickými volbami. Republikán slibuje robustní hospodářský růst, nová pracovní místa, rozsáhlou modernizaci infrastruktury a velké daňové změny. Experti však pochybují o tom, zda jsou jeho cíle uskutečnitelné. „Každý nastupující prezident má problém sladit optimistické sliby z kampaně s fiskální a ekonomickou realitou, ale Donald Trump čelí epickému účtování,“ podotkl těsně před Vánocemi komentátor The Boston Globe. Převratné změny se od budoucího prezidenta čekají i v dalších oblastech, například ve zdravotnictví a v imigrační politice. V souvislosti s nedávným berlínským útokem podotkl, že jeho striktní postoj vůči muslimům se ukazuje jako správný. Evropa napjatě čeká, jak se kritik nedostatečných zbrojních výdajů amerických spojenců postaví k NATO, a zda bude skutečně usilovat o vylepšení vztahů s Ruskem. V tuto chvíli se zdá, že se oteplí i poměry mezi USA a Izraelem. S Čínou se naopak zřejmě vyostří.

Angela Merkelová

Německou kancléřku letos čeká čtvrtý a zřejmě nejnáročnější boj o to, aby stanula v čele země. Merkelová oznámila záměr kandidovat koncem listopadu poté, co se zdálo, že začíná získávat zpět popularitu ztracenou postojem k uprchlíkům. Momentálně ale čelí další krizi, kterou způsobil adventní teroristický útok na trhy v Berlíně. „Byl to přesně ten druh strašné události, která by mohla vážně ovlivnit volby,“ citovala média Michaela Wohlgemutha z berlínské kanceláře think tanku Open Europe. Průzkumy zveřejněné po atentátu sice zatím nenaznačují pokles preferencí křesťanských demokratů a vzestup populistické Alternativy pro Německo (AfD), čin však už rivalům CDU i nespokojeným partnerům posloužil k politickému boji. Šéf sesterské CSU Horst Seehofer bezprostředně po něm vyzval k přehodnocení imigrační politiky. Z AfD zaznělo, že je Merkelová za útok osobně zodpovědná. CDU se přitom na prosincovém sjezdu vyslovila pro zpřísnění imigrační politiky a nutnost větší integrace příchozích do německé společnosti. Nyní Merkelová přehodnocuje bezpečnostní opatření a zřejmě se zasadí o rychlejší deportaci odmítnutých žadatelů o azyl. Zda se jí podaří Němce přesvědčit o schopnosti zajistit jejich bezpečnost, bude silně záviset na tom, jestli už se podobný útok nebude opakovat.

Marine Le Penová

Šéfka antiimigrační Národní fronty doufá, že si letos splní rodinný sen a stane se prezidentkou Francie. Spoléhá přitom na to, že hospodářská krize, masová imigrace do Evropy a terorismus změnily její vlast natolik, že se nebude opakovat rok 2002. Tehdy její otec Jean-Marie vyhořel ve druhém kole voleb s 18 procenty hlasů poté, co se v zemi zvedla vlna odporu proti jeho postupu do rozhodujícího duelu. Aktuální průzkumy přitom naznačují, že i dceru čeká podobný osud. Po překvapivých listopadových primárkách tradiční pravice je v šetřeních pro obě kola favoritem François Fillon. Kartami mohou ještě zamíchat levicové primárky, které se uskuteční ve druhé půlce ledna. Velkou slabinou radikálky je její finanční situace, ani necelé čtyři měsíce před volbami nemá zajištěné prostředky na kampaň. Pokud by se však v současné éře nespolehlivosti průzkumů přece jen podařilo euroskeptičce vybojovat bitvu o Elysejský palác, mělo by to dalekosáhlý vliv na celou Evropskou unii. Pravděpodobně by začaly seriózní rozpravy o návratu některých pravomocí suverénním státům a možná i další drolení osmadvacítky. Le Penová slíbila referendum o setrvání Francie v EU.

Vladimir Putin

Ruský prezident má důvod věřit, že ho letos čeká poměrně příznivý rok. Ekonomika země se vzpamatovává, ministr financí Anton Siluanov uvedl, že by mohla v roce 2017 překvapit růstem o více než procento. „Pokud k tomu dojde, bude to mít vliv na dynamiku příjmů a mezd, které už v reálných termínech vykázaly stabilní růst kvůli klesající inflaci,“ podotkl ministr. Zotavení díky příznivějším cenám ropy očekává například i Mezinárodní měnový fond. Někteří experti ale varují, že ceny nestoupnou tolik, kolik by federace potřebovala, a potrvá dlouho, než zlepšení pocítí její občané. Předpokládá se, že Kreml bude pozitivně reflektovat změnu v Bílém domě, což zřejmě povede k větší kooperaci Moskvy a Washingtonu v Sýrii. Není vyloučené, že se Rusko dočká i zrušení některých amerických sankcí, příslibem je nominace Rexe Tillersona na post šéfa diplomacie. Kreml se může těšit i na některé změny v Evropě. Pokud vyhraje francouzské prezidentské volby Marine Le Penová nebo François Fillon, vztahy Paříže s Moskvou se určitě oteplí. Po vážných podezřeních, že se Rusko aktivně snažilo ovlivnit americké volby, se objevují varování, že podobnou strategií může použít také například v letošním německém hlasování o složení Bundestagu.

Si Ťin-pching

Čínského prezidenta letos čekají vnitrostátní i zahraniční výzvy. Předpokládá se, že ho sjezd komunistické strany na podzim pro následujících pět let ponechá v čele partaje. Otázkou ale je, jestli je Si Ťin-pching natolik silný, že prosadí porušení „dýchodového pravidla“ a vynutí si, aby ve stálém výboru politbyra zůstal přinejmenším jeden jeho spojenec starší 68 let. Takový krok, jenž by znamenal další konsolidaci jeho moci, by nyní třiašedesátiletému politikovi teoreticky mohl otevřít cestu k dalšímu pětiletému mandátu. Prezidenta zřejmě také čekají hospodářské starosti. Experti vesměs předpokládají, že čínská ekonomika letos vzroste o 6,4 procenta, což by byl proti loňskému roku další, i když nijak dramatický pokles tempa. Za největší nebezpečí jsou považovány realitní bublina a celková nejistota související s nástupem amerického prezidenta Donalda Trumpa, jenž je mimořádně kritický k čínské hospodářské politice. „S tím, jak Trumpovy komentáře zvyšují riziko obchodního konfliktu mezi USA a Čínou, bude zřejmě pokračovat tlak na jüan,“ podotkl nedávno podle The Independent investiční strateg Citigroup v Hongkongu Ken Peng. Očekává se také další vyostření územních sporů, které Čína vede především v Jihočínském moři.

Svět slavil, Istanbul sčítal oběti

■ **Ohňostroje** v posledních hodinách ozářily nebe nad **dominantami měst** mnoha zemí: od Sydney přes Moskvu, Londýn, Paříž, Rio de Janeiro až po New York svět postupně vítal **příchod roku 2017**. Oslavy, které na řadě míst provázela zpřísněná bezpečnostní opatření v obavách z teroristických útoků, byly převážně poklidné s **tragickou výjimkou masakru v Istanbulu**.

Foto: čtk

ISTANBUL. Šílený střelec na istanbulské diskotéce Reina za sebou s příchodem nového roku nechal 39 mrtvých a sedmdesát zraněných, většinou cizinců. Kdo za útokem stojí, není jasné. Média připomínají sérii dřívějších atentátů připisovaných radikálům z IS či separatistům ze Strany kurdských pracujících. BBC se zmínila i o nedávné vraždě ruského velvyslance v Ankaře Andreje Karlova, jehož zastřelil turecký policista označující svůj čin za pomstu za bombardování syrského Aleppa.

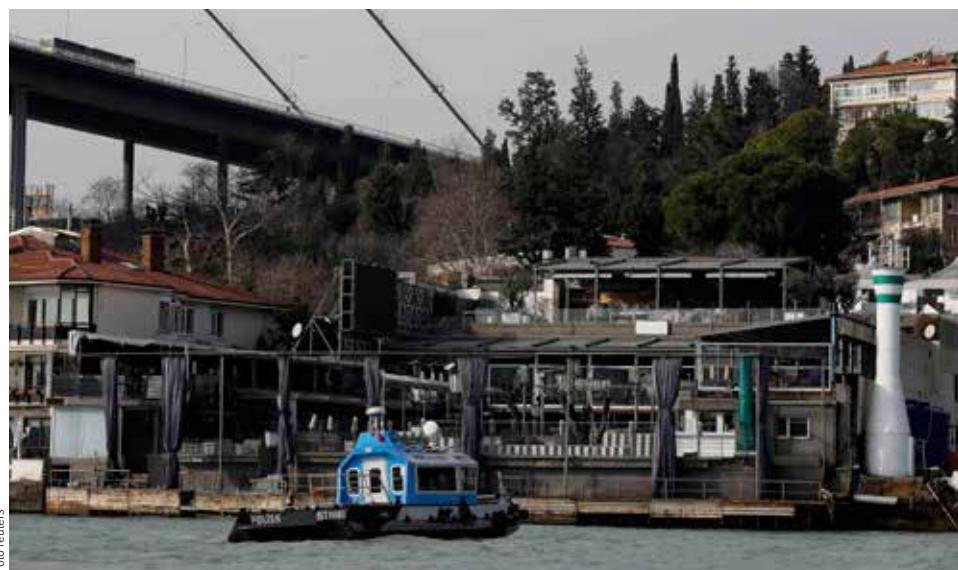

Foto: reuters

ISTANBUL. Klub Reina patří k luxusním podnikům, leží v evropské části města a chodí do něj bohatí místní i cizinci. Střelba začala kolem 01.30 místního času. V okamžiku masakru bylo uvnitř na sedm stovek lidí a někteří se snažili zachránit skokem do chladných vod Bosporu. Snímek je ze včerejšího rána.

Nejméně 39 mrtvých a sedm desítek raněných si podle dosavadních oficiálních informací vyžádal silvestrovský útok na istanbulskou diskotéku v klubu Reina, kde stovky lidí slavily příchod nového roku. K masakru se zatím nikdo nepřihlásil a útočník je stále na útěku.

Turecké úřady na atentát uvalily informační embargo a povolily domácím médiím zveřejňovat jen oficiální vyjádření vládních představitelů. Podle těch se zatím podařilo určit totožnost 21 obětí, z nichž většina byli cizinci. Ministryně pro záležitosti rodiny oznámila, že oběti jsou ze Saúdské Arábie, Libanonu, Maroka a Libye, po jednom mrtvém hlásí i Belgie a Izrael. České ministerstvo zahraničí nemá informace, že mezi oběťmi jsou Češi.

Guvernér istanbulské provincie Vasip Sahin hovořil o jediném střelci, který automatickou útočnou puškou nejprve zastřelil policistu a dalšího člověka před vchodem do velkého klubového areálu a poté náhodně pálil po lidech uvnitř. „Divoce a nemilosrdně střílel na nevinné, kteří prostě přišli slavit Nový rok a pobavit se,“ řekl guvernér, podle kterého šlo o teroristický útok. Některá turecká média ale s odvoláním na očitě svědky tvrdila, že stříleli dva muži mluvící údajně arabsky.

Útoku nezabránilo ani to, že v Istanbulu byla vyhlášena přísná bezpečnostní opatření kvůli riziku teroristických útoků a nad bezpečím silvestrovských a novoročních oslav bdělo na 17 tisíc policistů. /čtk/

Sledujte E15.cz

Foto: čtk

PAŘÍŽ. Na Champs-Élysées se lidé přišli podívat na ohňostroje navzdory mrazu a komplikacím v přístupových ulicích, jež byly kvůli obavám z teroristů blokovány betonovými zátarasami a technikou.

Foto: čtk

BERLÍN. Na největší německé novoroční party se v metropoli sešly statisíce lidí. Prostor u Braniborské brány policie kontrolovala s pomocí betonových zátarasů, které měly zabránit vjezdu vozidel. Opatření bylo reakcí na nedávný útok na berlínský vánoční trh, při kterém útočník s kamionem pozabíjel 12 lidí.

NEW YORK. Asi milion lidí obklopených bezpečnostním prstencem mohutných nákladních automobilů a sedmi tisíc příslušníků policie na náměstí Times Square uvítal příchod nového roku tradičním sledováním klesající kaleidoskopické koule.

SYDNEY. Více než milion lidí se přišel podívat do centra města na dosud největší ohňostroj k uvítání nového roku. Sydneyská radnice na něj vydala v přepočtu téměř 130 milionů korun. Organizátoři pak vypálili více než sto tisíc rachejtli. V okolí ikonické budovy městské opery panovala přísná bezpečnostní opatření. Ulice vedoucí do centra pětimilionové metropole byly zatarasené napříč stojícími autobusy.

DUBAJ. Také ve Spojených arabských emirátech se ujalo vítání nového roku přívalem dělbuchů, rachejtli, ohňů a prskavek (na snímku je nejvyšší budova světa Burdž Chalífa). Pozoruhodné je, že v pravlasti zábavní pyrotechniky Číně byl včera klid. Tam podobný bengál vypukne až 28. ledna, kdy rok ve znamení Opice vystřídá rok ve znamení Kohouta.

Vláda hází firmám klacky pod nohy

■ Už čtyři roky drží ČNB na uzdě korunu a pomáhá výkonu české ekonomiky. Ta v uplynulém roce rostla téměř tříprocentním tempem. Firmy cítí, že hospodářství šlape, mají dost zakázek i optimismu do budoucna. „Podmínky pro podnikání se ale zhoršují. Vláda se navíc už teď – před volbami – snaží působit na své voliče,“ je přesvědčen **šéf Hospodářské komory Vladimír Dlouhý**.

Foto: E15 Anna Vacková 2x

Hana Filipová

EB Podniky jsou tedy s právě skončeným rokem spokojené?

Vnímají rok 2016 dobře. I když se to nedá srovnávat s rokem 2015, protože to byl jednorázový rok s nadprůměrným růstem. Podnikatelé cítí, že ekonomika šlape, mají zakázky, optimistická očekávání, ale v oblasti administrativy, regulace, přehlednosti zákonů to vidí velmi problematičtě. Se značným znepokojením konstatujeme, že vláda, především ta sociálnědemokratická část, chystá opatření, která podmínky pro podnikatele vysloveně zhoršují. A některá už dokonce prosadila. Vláda podnikům hází klacky pod nohy.

|| Čínané tu zatím nejsou, ale zajímají se.

EB Říkáte sociálnědemokratická část vlády. ANO a lidovci na to vliv nemají? Ministr Babiš se asi před týdnem vyhranil proti tomu, že ČSSD otáčí ekonomickou politiku hodně proti zájmu podnikatelů. Zřejmě je v tom tedy ve vládě nějaký nesoulad. ČSSD vždy měla v hledáčku spíše zájmy zaměstnanců. Čili je logické, že před volbami se snaží působit na svůj elektorát. Ať je to zvyšování minimální mzdy, ať je to přitvrzováním ochrany zaměstnanců. Anebo například připouštěním tlaku na růst mezd. ANO se snaží od toho trochu distancovat, alespoň co vím, jaký chystají předvolební program. Do jaké míry i ANO podlehne předvolebnímu napětí, uvidíme.

EB Z dílny ministra Babiše, a tedy ANO, je zákon o EET, který většina drobných

podnikatelů neví a vy jste se o něm také nevyjadřoval s nadšením. Nebo se váš postoj změnil?

Obecně to podporujeme, ale nelíbí se nám atmosféra okolo. Komora má 15 tisíc členů, kteří by mě možná i odvolali, kdybych se neozval. Ministerstvo nebylo ochotno přijmout jakoukoli kritiku. Vadily nám způsoby provedení, náhlé výjimky a změny. Zlobila mě nevyjasněnost souvisejících věcí, třeba se sdílenou ekonomikou, příkladem je Airbnb a další. Ale EET teď máme, ono si to nějak sedne. Neviděl jsem, že by všechny hospody krachovaly. Drobný živnostník je dostatečně chytrý, aby věděl, že se prostě bude potýkat s další administrativou.

EB Když odhlédneme od jednotlivců, jaké bylo prostředí, v němž podnikají?

Makroekonomický pohled je dobrý: růst se možná přiblíží ke třem procentům, máme nejnižší nezaměstnanost v Evropě, což ale vyvolává napětí na trhu práce. Zásadní je nízký dluh, i když se o tom nemluví a lidé to nepovažují za nic pozitivního. Ovšem pouze do okamžiku, kdy na tom je nějaká země jako Řecko. Budeme mít zřejmě přebytečný rozpočet, máme pod kontrolou finančně-obchodní vztahy se zahraničím.

Samozřejmě Franta, když za ním přijdete do hospody na vesnici a řeknete mu, že se máme dobře, protože máme nízký dluh, vám akorát poví, že toho se nenají a že v peněžence má pořád stejně a chtěl by si života užívat víc.

EB Vztahy se zahraničím máme pod kontrolou, ale český vývoz směřuje téměř z 85 procent do EU. To může být stále větším rizikem.

Pod makroekonomickým pohledem jsou vždy různá rizika. Máme nejnižší nezaměstnanost, ale podnikatelé si stěžují na nedostatek lidí. Jsme závislí nejen na EU, ale dokonce na jedné zemi – ze třiceti procent na Německu. Nedej bože, aby tamní ekonomika výrazně zpomalila. Rizik je ale více včetně těch předvolebních klacků pod nohy.

EB Evropská komise odhaduje růst české ekonomiky v roce 2016 na 2,2 procenta, ministerstvo financí asi na 2,6 procenta. Jak to vidíte vy? Finance měly nejpesimističtější odhad, aby se mohlo říkat, že se dobře vybírají daně. Protože růst je vyšší, tak se vybere víc. My jsme byli nejoptimističtější, říkali jsme tři procenta. Ta to nebudou, ale bude to těsně pod tři.

EB Je to už vrchol cyklu, po němž následuje pád? Není. Samozřejmě jsme ekonomika procházející cyklem, na cenách nemovitostí vidíme kulminaci hlavně ve velkých městech. Ale nemyslím si, že to musí být vrchol cyklu z hlediska celkového HDP. Jde o to, abychom i v rámci cyklu šli po rostoucí trajektorii. Aby průměrné růsty za několik let – bez ohledu na to, že občas budou vyšší a občas nižší – byly v průměru vyšší než růst Německa, Skandinávie či Beneluxu. To se sice děje, ale netransformuje se to tolik do růstu reálných mezd. HDP roste rychleji než například v Německu, ale lidé obzvláště v posledních letech mají pocit, že mají v peněženice pořád zhruba stejně. Hrozně zapominají, že mají mnohem víc, než měli na konci komunismu v 1989.

EB Budou argumentovat, že náklady na život a výdaje jsou také úplně jinde. Bezesporu. Víím, že lidé jsou často na hraně, nemají úspory. Ale spotřební koš je úplně jinde. Počítač, mobil, dovolená u moře, i když třeba jen jednou za dva roky a levná, nějaké oblečení. Máme se mnohem líp. Přál bych si dvě věci: ekonomické přibližování k západním zemím Evropy, a aby s tím šel rychleji růst reálných mezd. Abychom uzavírali mezeru nejenom v ekonomice, ale i v životní úrovni a kupní síle.

EB Rostla by ekonomika takhle dobře, kdyby ČNB nedržela korunu?

Ne, protože jsme hodně taženi exportem. Kurzový závazek měl hodně proexportní efekt, ekonomiku hodně nastartoval. Širší souvislosti jsou složitější. Týkají se měnové politiky centrální banky, a nejen české, v období, kdy je téměř deflace. Většina centrálních bank kromě Fedu provádí inflační cílování. Určí si inflaci, o které si myslí, že je zdravá pro ekonomiku, nezaměstnanost a růst, a snaží se na ni aplikovat měnovou politiku. Když jsou základní úrokové sazby na nule, nemůže si ale malá centrální banka malé ČR dovolit kvantitativní uvolňování typu ECB anebo Fed. Tak jaký měla jiný nástroj než kurz? V logice inflačního cílování to bylo správné, v logice krátkodobého stimulu pro ekonomiku, což jsme v roce 2013 po recesi potřebovali, to bylo také správné.

EB Bez zásahu to tedy nešlo?

Je pravda, že podle některých hlasů to ekonomiku trochu rozmazlilo. Nebyl tlak, aby firmy ještě tvrději restrukturalizovaly své výroby, tvrději propouštěly a osekávaly náklady a současně zvyšovaly produktivitu a konkurenceschopnost. Ale představte si, co by pak dělaly třeba odbory. Vždy jsem politiku ČNB bránil a budu ji bránit i teď. Je otázka, jak zvládne exit. Aby kurz jednorázově neskočil třeba na 25,50, to by byl šok. I když myslím, že drtivá většina exportérů, kteří

Prál bych si dvě věci: ekonomické přibližování k západním zemím Evropy, a aby s tím šel rychleji růst reálných mezd. Abychom uzavírali mezeru nejenom v ekonomice, ale i v životní úrovni a kupní síle.

se nezajistili předtím, než intervence přišly, už nějaká opatření přijala. A jestli ne, jejich chyba.

EB Proč by se zajišťovali teď během intervencí? Ted' to nepotřebovali... To ano, ale vědí, že ten exit přijde. Přesto by nebylo dobré, aby ČNB připustila skokovou apreciaci.

EB Skok na 25,50 nechcete. Máte „ideální“ pásmo, kde by se kurz měl pohybovat po exitu? Zpočátku asi bude nějaké přestřelení, pár spekulantů na tom vydělá a pár prodělá. Přál bych si postupnou apreciaci, neumím ale říct, kolika procenty. Reálný směnný kurz by měl postupně posilovat tak, aby to odpovídalo produktivitě práce.

EB Exit se předpokládá v půlce roku, kdy by měla

inflace dosáhnout dvou procent. V posledních měsících ceny zrychlily růst, vidíte tedy rychlejší možnost exitu?

Nevidím, ale nemůžeme to předjímat. Můj poradce Petr Zahradník už varoval, aby inflace nevyskočila příliš nad dvě procenta a aby ČNB nemusela svou politiku nakonec přitvrzovat. Nepřál bych si to. Není dobré, když je nejdříve dlouho deflace a pak najednou silný růst cen. Rád bych, aby se to stabilizovalo kolem dvou procent.

EB Chodí si už teď stěžovat exportéři, že po intervencích se jim život zhorší?

Ne. Že o tom přemýšlejí, je evidentní. Ale že by se někdo vysloveně bál, to ne. V prosinci roku 2012 ČNB v prohlášení jasně naznačila, co chystá. Bylo to varování, že dřív nebo později ČNB kurzový závazek použije, že už jí nezbyvá nic jiného. Každý střední podnik s finančním ředitelem to musí sledovat. Dnes by tedy všechny podniky měly sledovat konání centrální banky a myslím, že to dělají.

Možná že s exitem klesne podíl vývozu do EU. To ale chceme. A možná bude exit další věcí, která nás donutí být na ostatních trzích ještě agresivnější.

EB Jaký rok čeká cestovní kanceláře nebo developery potě, až se uvolní koruna? Zahýbá to trhem?

Cestovky se to dotkne víc. Developéři zažívají hlavně ve velkých městech horní část cyklu, moc jim to neublíží.

Cestovky možná budou muset hýbat s cenami. Ale myslím, že ten dopad bude rok dva. Vždy, když v ekonomice uděláte významnější opatření, to někomu prospěje a někomu ne. Ale jako problém to nevnímám.

EB Vnímáte to tak, že se pročistí trh?

To je argument odpůrců kurzového závazku, kteří říkají, že toto mohlo probíhat postupně. Že slabší mohli odpaďovat. Teď se obávají, že slabší odpadnou jednorázově. Ale tak strašně to nebude.

EB Souvisejí s tím i úrokové sazby. Jsme na nule, v některých případech na záporu.

Jakou budoucí výši úroků jsou ekonomika a lidé, kteří si teď nabrali úvěry, schopni unést, aby to nevedlo k nezvládnutým splátkám, bankrotům, což pak negativně ovlivní ekonomiku? Je to jedno z rizik pozitivního vývoje. Nejsem příznivcem záporných úrokových měr. I někteří členové bankovní rady – jestli se nemýlím – říkali, že kdyby to bylo před exitem potřeba, jsou schopni se krátkodobě uchýlit k politice záporných měr. Mně se to nelíbí, já bych to vydržel. Myslím, že ekonomika by byla schopna to ustát, nastartovat se a vygenerovat vyšší inflaci. Nejsem rád, že jsou úroky tam, kde jsou. Chci věřit, že inflace se bude postupně vracet ke dvěma procentům, že se povede exit, že se ekonomika bude stabilizovat a úroky se budou vracet někde k normálu.

Pokračování ze str. 17

Jinak ale souhlasím a také to považují za riziko. U lidí může růst úroků vést samozřejmě i ke změně spotřebitelského chování, protože svůj dluh a půjčky budou vnímat úplně jinou optikou. Budou mít pocit, že je vše vyjde ještě draž. Že nemohou tolik utrácet. To by pak mělo na ekonomiku negativní vliv.

EB Ekonomiku teď táhnou spotřebitelé víc než investice. Předloni byl extrémní investiční rok, velké peníze přitekly z evropských fondů, růst roku 2016 tedy není zdravý?

Příjmy z EU vyschly, nicméně počkejme, jak bude vypadat celý rok. I investiční aktivita má cykly během roku. Ale jinak jsou investice důležité, hlavně tam, kde je ekonomika dlouhodobě potřebuje: do aplikace vědy a výzkumu. Když to řeknu lidově, abychom v reálu výrobky prodávali draž, protože jejich reálná hodnota se zvýší tím, že bude vyšší reálná přidaná hodnota.

EB Existuje vůbec cesta, aby se ČR nebrala jako montovna?

Nemám rád slovo montovna. Zaplatbůh tu máme fabriku jako Hyundai, Korejci tu stavějí Nexen. Jde o to, aby se investovalo i do lidí, učňů, do výzkumu a vývoje, abychom tu měli aplikace vědeckých poznatků. Jsem rád, že vláda sebrala odvalu a podepsala dohodu s GE o dlouhodobém projektu výroby letadel, i když tam třeba byla nějaká finanční pobídka a může to být s nějakým otazníkem. Tohle už nebude jen součástka, co se tu bude montovat, v Česku bude i velká část výzkumu a aplikace vědeckovýzkumných poznatků. Takové investice potřebujeme. Pak budeme mnohem méně montovnou a i lidé budou muset být vzdělanější, kvalita ekonomiky půjde nahoru, reálná produktivita a konkurenceschopnost porostou a pak porostou i ty mzdy.

EB Je v jednání nějaká podobná investice, jako byla GE?

Neptáte se na správném místě. Ale já o žádné takové velké nevím. A to není dobře.

EB Jste ve vedení Hospodářské komory od roku 2014, volen jste na tři roky. Letošní rok bude tedy pro vás znovu volební?

Ano, budu znovu kandidovat na prezidenta komory.

EB Budete shánět podpisy i na volbu českého prezidenta?

EET máme, ono si to nějak sedne. Drobný živnostník je dostatečně chytrý, aby věděl, že se prostě bude potýkat s další administrativou.

O této možnosti příliš neuvažují.

EB Proč?

Moc o tom nemluví, ale prostě o tom příliš neuvažují.

EB Vidíte protikandidáta pro Miloše Zemana? Tedy člověka schopného ho porazit?

Miloše Zemana může nejvíc ohrozit sám Miloš Zeman.

EB Zeman umí dobře pracovat se svými voliči. Existuje reálná šance, že by volbu nevyhrál?

Rozhovorům na toto téma se vyhýbám, jsem prezidentem komory a členové si přejí vyrovnané vztahy i s Hradem. Mám odlišné názory, jak by se měl prezident země chovat, jaké názory by měl zastávat v oblasti zahraniční politiky, to je zjevné. Ale Miloš Zeman je politická

osobnost, to mu ani jeho odpůrci nemohou upřít.

EB Rozcházíte se i v názorech na ekonomickou orientaci země na Rusko a Čínu?

Ano. Sice jsem vítal otevření obchodních vztahů s Čínou, ale Miloš Zeman tyhle věci dělá zemanovsky, až do extrému. Vůči Číně zastáváme až příliš vstřícné stanovisko, ale efekty pro českou ekonomiku nejsou zjevné. Co se týká Ruska, jsem proti sankcím, protože myslím, že se míjejí účinkem. Ale to neznamená, že bych Rusko nevnímal jako silného soupeře. Zároveň si ale myslím, že my – tedy Západ – jsme prvních dvacet let po revoluci zacházeli s Ruskem hloupě.

EB Podívejme se na čínské peníze. Sedíme ve Florentinu, posledním velkém nákupu CEFC. Jsou to podle

vás spíš PR aktivity než reálné investice?

Třeba ŽDAS není PR věc, ale je otázka, co s ním bude dál.

EB Ale v podobné formě, do výroby, investovali Číňané pouze do ŽDAS a do Lobkovicze.

Ano, jinak to bylo pár domů, Slavia. Ale abychom byli spravedliví, vidím další Číňany, další skupiny, které mohou uvažovat jinak. To je ale vše, co zatím mohu říct.

EB Buďte konkrétnější...

Nemohu. Zatím tu nejsou, ale zajímají se.

EB Kdybyste neuspěl při volbě do čela Hospodářské komory, zvažoval byste jiný návrat do politiky?

Ne. Funkce prezidenta komory není úplně špatná. Jsme významnou institucí, a i když je to někdy sysifovská práce, baví mě to. Vždy mě zajímala makroekonomika, byl jsem ministr, měl vazby na hospodářskou politiku, ale za sebou měl stranu. Tady mám výhodnou pozici: mohu se vyjadřovat k hospodářské politice, politici si nedovolí komoru neslyšet, ale já třeba nemusím chodit do sněmovny.

EB Takže když to nevyjde, zůstanete u Goldman Sachs?

Stále pro ně pracuji, jsem také členem mezinárodní poradenské skupiny u Rolls-Royce a pracuji v jedné indické firmě stavějící elektrárny v Indii. To poslední opravdu není jednoduchý byznys, je s tím hodně starostí, protože není snadné tam podnikat, i když je to rychle rostoucí ekonomika.

Vladimír Dlouhý (64)

Absolvent VŠE v Praze získal postgraduál na UK, studoval také na Katolické univerzitě v belgické Lovani. Byl členem KSČ (vystoupil z ní v roce 1989), místopředsedou ODA a po revoluci ministrem hospodářství ČSFR. V letech 1992 až 1997 byl ministrem průmyslu a obchodu. Po odchodu z politiky se věnoval poradenské a pedagogické činnosti, pracuje pro Goldman Sachs a od roku 2014 je prezidentem Hospodářské komory ČR.

Foto EIS Anna Vácková

E15

WWW.E15.CZ

ROK, KDY ČEŠI ZBOHATNOU

INTERVENCE ČNB

Speciál v deníku E15 a na webu E15.cz

Kdy přesně to bude a jak bude konec intervencí vypadat?

Data, statistiky, analýzy, rozhovory s bankéři a ekonomy.

Tvář dne

„Ohavnými útoky na civilisty chtějí zničit morálku naší země a vytvořit chaos,

řekl po teroristickém útoku v Istanbulu turecký prezident Recep Tayyip Erdogan

Foto: tisk

Komentář

Martin Čaban

Zajímavé časy na nás!

Pokud bychom chtěli vyhlídky na letošní rok v české politice popsat jednou větou, mohla by znít třeba takto: Oč více se toho řekne, o to méně se toho udělá. Pokud se vývoj bude nadále alespoň přibližně držet kolejí, v nichž se pohyboval dosud, dojde poprvé v moderní české historii k tomu, že o vládu nad zemí se ve sněmovních volbách jako hlavní soupeři utkají premiér s prvním vicepremiérem.

Pro Andreje Babiše půjde o první volby, v nichž je pro něj zcela nepřijatelný jakýkoli jiný výsledek než drtivý triumf. Dosud nezáleželo na tom, jestli bude mít ANO o jednoho dva primátory či hejtmany více nebo méně; velikost vítězství nebylo třeba měřit. Pro šéfa mají význam jediné volby sněmovní. V nich se rozhoduje o vládě nad republikou, nad miliardovými obraty státem ovládaných podniků, nad dotačními systémy. Babišovo vítězství navíc musí být výrazné, neboť čím bude slabší, tím snazší bude formálního

vítěze voleb obejít a poslat do opozice. A Andrej Babiš by radši snědl zasyrova všechnu řepku z Agrofertu, než by trávil čtyři roky v roli opozičního poslance.

Dá se tedy čekat, že jeho tah za triumfem bude nemilosrdný. Stejně tak je zjevné, že premiér a šéf ČSSD Bohuslav Sobotka neskládá zbraně a chce si vzít zpět, co mu Babiš především v krajských volbách sebral –

Koaliční rozmišky budou nejspíš ještě vyhrcovanější, protože nebude existovat reálná hrozba pádu vlády a předčasných voleb.

levicového voliče. Jeho tažení za vyšší mzdy a progresivní daně zapadá do snahy vrátit do hry pravo-levý politický boj. Zda to proti ideově pustým, ale „lajkovacím“ řečem o státu jako rodinné firmě zabere, je ve hvězdách.

Kvůli čemu ale není třeba se obracet na hvězdy, je fakt, že tvrdý předvolební střet mezi Sobotkou a Babišem umrtví kabinet ještě více, než je ve volebním roce obvyklé. Všechny ty koaliční spory, mnohdy

dost kaširované, o policii, zdravotnictví nebo dopravu byly jen rozvíčkou na to, čeho budeme svědky letos. Koaliční rozmišky budou moci být ještě vyhrcovanější, protože nebude existovat reálná hrozba rozpadu vlády a předčasných voleb. I kdyby vláda padla třeba na konci ledna, došlo by kvůli všem procedurám na volby přinejlepším dva tři měsíce před řádným termínem – a takovou trapnost si nikdo soudný na triko nevezme. Takže čekajme jaro a léto plné velkých slov a gest, leč malých nebo žádných činů.

Ke zklidnění situace nepřispěje ani fakt, že během jara by se mělo zhruba vyjasnit startovní pole pro prezidentské volby, které proběhnou zkraje příštího roku. Ať už se současná hlava státu rozhodne obhajovat funkci, anebo si bude chtít užít poslední rok před definitivním politickým duchodem, stabilizující působení od ní čekat nelze. A hledání dalších kandidátů a vhodných pozic v boji o Hrad bude intenzivně hýbat útroby všech politických stran bez výjimky, takže i stranický život bude letos divoký a pestrý.

Britský humorista Terry Pratchett popsal v jedné ze svých knih hrozivou kletbu, která zní: „Zajímavé časy na vás!“ V tomto smyslu bude český politický rok 2017 skutečně prokletý.

Kresba Břetislav Kovářik

Evropské rotačky a silná koruna

■ Otázka letošního roku zní, zda se může přihodit něco, co by ČNB zabránilo pustit korunu ze řetězu.

Jan Bureš

Česku se daří. Ekonomika v roce 2016 sice zpomalila, ale stále rostla skoro dvakrát rychleji než eurozóna. S tím, jak se vede ekonomice, roste i nabídka pracovních míst, mzdy a spokojenost lidí. Platí sice, že „nejen chlebem živ je člověk“, avšak průzkumy veřejného mínění ukazují, že zlepšující se ekonomická kondice má na spokojenost lidí s vlastním životem hmatatelný dopad. A podle CVVM spokojenost od roku 2013 nepřetržitě stoupá.

Foto: ČTK

STAROST O PARTNERY. Tisk peněz v eurozóně nevidí ČNB jako problém, protože v důsledku prospívá českým obchodním partnerům.

travin. Ale není to jen dílo těchto takřkajících dovezených faktorů. Řada indikátorů ukazuje na postupně matující hospodářský cyklus a také na sílící inflační tlaky z domácí ekonomiky.

INFLAČNÍ KOTEL

Centrální banka pozitivně překvapuje i pokles nezaměstnanosti a akcelerace mezd – ty rostou nejrychleji od roku 2009. V roce 2017 již pravděpodobně nezaměstnanost příliš klesat nebude.

Mohou ale dál bobtnat výplatní pásy a na

růstat spotřeba domácností. Zdražování pracovníků, a především neschopnost firem sehnat zaměstnance by měly přirozeně hnát dopředu investiční aktivitu podniků, což dále přitopí pod inflačním kotlem.

Česká ekonomika v důsledku toho nemusí nutně zrychlit. V roce 2017 poroste

hospodářství nejspíš nadále tempem okolo 2,5 procenta. Změní se ale povaha růstu a domácí inflační tlaky by měly ještě zesílit. A to do té míry, že je Česká národní banka bude chtít začít postupně chladit.

Otázka zní, zda se může přihodit něco, co by tento proces zastavilo, českou ekonomiku přehodilo na jinou kolej a konec intervencí oddálilo. Technicky vzato by intervenční exit mohlo ztížit pokračující tištění peněz v eurozóně; rotačky se do konce roku nezastaví. Nicméně čeští centrální bankéři chápou měnovou expanzi v eurozóně především jako vítaný ochranný polštář pomáhající našim hlavním obchodním partnerům. Z pohledu ČNB jde tedy vlastně o další proinflační faktor.

MEZE TRPĚLIVOSTI

Jako problém by naopak ČNB vnímala cokoli, co by našim hlavním obchodním partnerům házelo klacky pod nohy. Tedy jakýkoli výraznější šok, který by srazil eurozónu do kolen.

Je pravda, že v loňském roce ukázala ekonomika eurozóny obdivuhodnou odolnost. Bez výraznějších šrámů ustála eskalaci čínských problémů, referendum o brexitu a ve finále i pád italské vlády. Nikde ale není psáno, že trpělivost byznysu a investorů s houstnoucí politickou atmosférou v eurozóně je nekonečná. Čekají nás volby v Nizozemsku, Německu, Francii a pravděpodobně i předčasné volby v Itálii, kde přechodná vláda zápasí s očistou bankovního sektoru.

Pokud nic z toho eurozónu nerozhodí, mělo by Česko zakončit rok 2017 se silnějším korunou. O kolik? Nikdo neví. Podle našich odhadů by se ekonomika určitě vypořádala s kurzem až o deset procent silnějším. Takové zisky ale centrální bankéři koruně dovolí jen stěží.

Autor je hlavním ekonomem Patria Finance

Duel

Všichni Američané by měli být ruskými operacemi znepokojeni. Rusko se snažilo ovlivnit naše volby. Hackerské útoky musely být řízeny z nejvyšších úrovní ruské vlády,

Já vím věci, které ostatní lidé nevědí, nemůžeme si být jisti. O hackerství vím hodně. A je velmi těžké ho prokázat, takže to mohl být někdo jiný,

řekl o kyberútocích během amerických voleb dosluhující prezident Barack Obama

řekl příští americký prezident Donald Trump

Čtenáři píší

Poněkud nejasné priority

Ladislav Šafránek

Premiér Sobotka zhodnotil dosavadní působení své vlády jako celkově velmi úspěšné. Současně vytyčil priority pro nadcházející rok. Jsou jimi – vedle důrazu na silová ministerstva – prorodinná politika a zlepšení sociálního postavení samoživitelů (a předpokládám, že i samoživitelů, jinak by šlo o nepřijatelnou genderovou pozitivní diskriminaci, což snad nechce ani autorka podobných nápadů a ministryně Michaela Marksová).

Vadou je, že jako každá mince mají i tyto priority dvě strany. V počtu single domácností se řadíme na první příčky světového žebříčku a tento vývoj setrvale pokračuje. Budeme-li neustále zvýhodňovat samoživitelky, těžko pak rezort práce a sociálních věcí přesvědčí rodiče, aby uzavírali sňatky a vychovávali děti v úplných rodinách. Zvláště když podle seriózních odhadů téměř polovina nesezdaných párů tak jako tak žije ve společné domácnosti. Mnozí z nich tuto formu soužití volí právě proto, aby mohli jako oficiální „samoživitelé“ čerpat zvýhodnění. Uzavřením manželství by se jim sociální i ekonomické postavení fakticky zhoršilo. Kde je však v této logice nějaká skutečná podpora rodiny jako historicky základní buňky lidské společnosti? Nemíjí se možná dobře mihnout prioritou ekonomicky, politicky i mravně účinkem?

Autor je ekonom

Pište nám

Vážení čtenáři, zajímá nás, co si myslíte.

Své názory a polemiky zasílejte na nazorye15@cninvest.cz. Nebo s námi diskutujte na našem [webu](http://www.e15.cz) (www.e15.cz), na [Facebooku](https://www.facebook.com/denike15) (www.facebook.com/denike15) či na [Twitteru](https://twitter.com/E15news) (@E15news).

V roce 2016 prokázala eurozóna podivuhodnou odolnost, ale nikde není psáno, že trpělivost investorů je nekonečná.

Seriálové žně pokračují Světem pod hlavou

■ Česká televize dnes spouští očekávaný seriál Svět pod hlavou. Skvělý scénář inspirovaný britským seriálem Life on Mars napsali Ondřej Štindl, Robert Geisler a Benjamin Tuček.

Stanislav Šulc

Nový rok se teprve pozvolna rozjíždí, ale Česká televize hned v prvním týdnu spouští velkolepou seriálovou tsunami. Prvním očekávaným počinem je Svět pod hlavou, který vznikl na motivy britského seriálu Life on Mars. V něm britský policista po dopravní nehodě upadne do kómatu a probudí se o třicet let dříve. Stejný princip využili také tvůrci Světa pod hlavou, jehož hlavní hrdina se v kómatu vrací do roku 1982, kdy se narodil. Tvůrci tak šikovně

využívají populární retro vlny, ale na rozdíl od Vyprávěj si s dějem hrají mnohem invenčněji. Výsledkem tak je jeden z nejzajímavějších seriálů, které kdy v Česku vznikly.

Svět pod hlavou do české seriálové tvorby vnáší hned několik novinek. Jedná se o takzvaný „high-concept“ seriál, který je postaven většinou na jednoduché premise „co by, kdyby“. Podobné seriály se staly populárními od úspěchu Ztracených a jejich podstatou je nevysvětlování samotné premisy, ale spíše schopnost scenáristů s premisou pracovat a šokovat diváky.

Novinka České televize pak je zcela revoluční také ve vztahu k realitě. Doposud většina českých seriálů pracovala s realitou jako jasnou

daností. Vše nadpřirozené nebo nereálné bylo uklizeno do seriálů pro děti (především seriály Arabela nebo Návštěvníci, které dodnes zůstávají nedostižným etalonem). Svět

pod hlavou však diváka nechává na pochybách, co vlastně sleduje. Je to přiznaně nerealistické dílo a policista se kómatem skutečně propadl do roku 1982? Nebo jde o mentální projekci stavu podobně jako v seriálu Odysea, který u nás kdysi běžel? Nebo existuje nějaké další rozuzlení?

Tvůrci diváka škádlí, aby se touto otázkou zabýval, ale naštěstí její řešení není to jediné, co nabízejí. Lákadel tu je totiž celá řada včetně skvěle vystižené socialistické reality roku 1982 nebo perfektních hereckých

výkonů všech zúčastněných. Navíc každá epizoda funguje jako samostatná detektivka, která však hlavního hrdinu posouvá čím dál hlouběji k poznání o vlastní minulosti. A v tradici započaté Ioni Pustinou a Raplem se vše odehrává na nehostinném severu, takže je i nač koukat.

Česká televize avizuje, že Svět pod hlavou je 10dílná minisérie. Doufejme, že po vzoru amerických i britských sérií se tato teze nenaplní a seriál bude pokračovat. Má potenciál stát se nejlepším seriálem, který tu vznikl.

Svět pod hlavou

(kriminální, Česká republika, deset epizod)

Režie: Radim Špaček, Marek Najbrt

Hrají: Václav Neuzil ml., Ivan Trojan, Judit Bárdos, Jan Budař, Václav Kopta, Kryštof Hádek

Vysílá: ČT 1

Hodnocení: 100%

Hlavní hrdina seriálu Svět pod hlavou upadne do kómatu a vrací se do roku 1982.

Foto: Česká televize

Češi očima Trpaslíka

Stanislav Šulc

Jan Prušinovský se stal jedním z mála opravdu dobrých satiriků současné doby. A vždy si umí najít netradiční úhel či prostředí, kterými popisuje současné poklesky. V Okresním přeboru to byl fotbalový tým, ve čtvrté hvězdě pak hotel. Nyní spolu s osvědčeným spolupracovníkem Petrem Kolečkem přicházejí s Trpaslíkem, který umí z malých Čechů vytáhnout to dobré i zlé.

Kouzelného trpaslíka vykope puberták Luděk během pozemků, a když mu roztomilá postavička nabídne jedno přání, Luděk chce být černochem. Co všechno se může stát, když trpaslík dodrží slovo v malém českém městě plném rasistů? Na to odpoví šest epizod, které jsou vtipně pojmenovány podle dní v týdnu.

Trpaslík přichází s nepříliš častým mixem jízlivosti a humoru na dřevě. Sledovat Trpaslíka tak není úplně nejpříjemnější, zvláště pokud divák pochopí, že je cílem replik právě on. Paradoxně tak však Trpaslík o současném stavu české společnosti vypovídá lépe než většina vážných děl. A v tom je jeho velká síla.

Trpaslík

(komedie, Česká republika, šest epizod)

Režie: Jan Prušinovský

Hrají: Michal Suchánek, Marika Procházková

Vysílá: ČT 1

Hodnocení: 80%

Foto: Česká televize

ZPĚT DO NORMALIZACE. Současný policista (Václav Neuzil mladší) řeší případy s kolegy z Veřejné bezpečnosti (Ivan Trojan).

Minirecenze

FILM

Assassin's Creed

(Režie: Justin Kurzel)

Ani očekávané novince Justina Kurzela se nepovedlo dokázat, že má smysl točit filmy podle videoher. Adaptační počítačové akce o boji asasinů a templářů o jablko poznání a nadvládu nad lidmi trpí nedostatkem pořádného příběhu a smysluplných dialogů. Postavy působí hloupě a schematicky, přestože je hrají hvězdy jako Michael Fassbender, Marion Cotillardová či Jeremy Irons. Kurzel se podobně jako v Macbethovi víc soustředí na cool vizuál na hranici promyšleného artu a efektní manýry. To mu nicméně dost kazí zbytečné a často nekoukatelně tmavé 3D. Tvůrci berou projekt evidentně seriózně a považují ho za umění. Výsledek přitom působí jako podivuhodně směšný omyl.

Iva Přivřelová

BLU-RAY

Šakal

(Vydavatel: Magic Box)

Návrat do devadesátých let nabízí slavný thriller Šakal, v němž se proti sobě postavily tehdejší superhvězdy Richard Gere a Bruce Willis. Oba ztvárnili teroristy, ale zatímco Gere si zahrál zločince s ušlechtilým srdcem, Willisův padouch nemá žádné ctnosti. Šakal je zajímavou ukázkou přemýšlení o terorismu před osudovým 11. zářím 2001. Ale filmově jde pouze o dobový standard.

Stanislav Šulc

FILM

V pasti

(Režie: Farren Blackburn)

Sympatická Naomi Wattsová si zahrála hlavní roli vdovy pečující o invalidního syna, kterou v zimě na samotě před blížící se vánicí vyčerpávají záhadné noční můry. V hororovém thrilleru, jenž spoléhá na laciné lekačky vytvářené hlavně pomocí náhlé hlasité hudby, sice může být všechno i jinak. Ale roztahavý příběh, v němž se řada lidí nechová moc uvěřitelně, vzbuzuje jen malý zájem o své vyústění. Jacob Tremblay, malá hvězda oscarového dramatu Pokoj, si tu tiše odbude malou roli ztraceného, vyděšeného, hluchoněmého chlapce. Poutavější než jeho osud je pozorovat vybavení velmi pěkného domu, v němž se většina filmu odehrává.

Iva Přivřelová

Pohledná romance se skafandry

Foto: Falcon

HVĚZDNÉ OBSAZENÍ. Hlavní role v očekávaném hitu svátečního týdne ztvárnili Jennifer Lawrenceová a Chris Pratt, kteří patří k nejlépe placeným hercům současnosti.

■ Hvězdně obsazená, vizuálně poutavá novinka Pasažéři se tváří jako sci-fi, ale nepřeslechtnutelně v ní bije všeodpuštějící srdce chlácholivé romance.

Iva Přivřelová

Na rozdíl od Rogue One, jedna z posledních premiér roku 2016 Pasažéři funguje jako sváteční sci-fi na konec roku. Mohou na ni vyrazit páry na rande, protože se v jejích hi-tec kulisách umně opsaných z mnoha jiných oblíbených sci-fi skrývá staromódní romance o pravé lásce a novoroční poselství o krásách nenaplánovaných okamžiků.

Přijetí snímku by akorát mohla podstatně narušit morální pochybnost jednoho zásadního „zvratu“. Hlavní hrdina, který se po srážce meteoru s vesmírnou lodí na cestě na novou planetu probudí o devadesát let dřív z umělého spánku, totiž sám rozhodne o osudu své spolupasažérky,

emancipované spisovatelky s tváří a tělem specialistky na podobné role Jennifer Lawrenceové. Naštěstí „obyčejného“ mechanika hraje Chris Pratt podobně sympaticky jako své role ve Strážcích Galaxie a Jurském světě a film se opravdu snaží jeho čin vysvětlit.

Příběh od scenáristy Johna Spaihtse, jenž se podílel

Příběh od scenáristy Johna Spaihtse, jenž se podílel na Prométheovi i Doctoru Strangeovi, se odvíjí dost očekávatelně.

na Prométheovi i Doctoru Strangeovi, se odvíjí dost očekávatelně, přestože se snaží k romanci dodat v úvodu úspěšně existenciální tragikomedii a v závěru poměrně neúspěšně ještě velkou vesmírnou akci.

Pasažéři jsou sci-fi víc pro oko než pro mozek a mohou děkovat, že jejich norský režisér Morten Tyldum se na Kódu Enigmy naučil základy pohledné hollywoodské podívané. Několik spektakulárních scén, především ta s bazénem mimo gravitaci, ospravedlní, že se film promítá v kinech také ve 3D.

Ve svátečním mixu této cesty do vesmíru nicméně zůstává v hibernaci většina potenciálu proměnit Pasažéři v něco víc než hezkou filmovou chlácholivou oslavu života z kulis, v nichž jsme zvyklí na temnější příběhy. Tato sci-fi je podobně nekomplikovaná a milá jako její android v podání Michaela Sheena.

Autorka je spolupracovnicí redakce

Pasažéři

(sci-fi romance, USA, 116 minut)

Režie: Morten Tyldum

Hrají: Chris Pratt, Jennifer Lawrenceová, Michael Sheen

Premiéra: 29. prosince

Hodnocení: 60 %

Fotoreportáž

1

2

VÝROČÍ EVROPSKÝCH PENĚZ.

Včera uplynulo patnáct let od zavedení eura do oběhu v zemích Evropské měnové unie. Banky, pošty a prodejny tabáku už od 14. prosince 2001 v členských státech měnové unie prodávaly sáčky s mincemi nové evropské měny (1). Bankovky (3) představil na konci srpna 2001 centrální bankéř Wim Duisenberg. Společná měna dostala v průběhu ekonomické krize do potíží několik členských zemí, například v Řecku opakovaně docházela hotovost (5). ECB loni rozhodla o ukončení tisku bankovky s nejvyšší hodnotou 500 eur ke konci roku 2018 (4). Dolar by letos poprvé v historii mohl dosáhnout tržní parity s eurem (2).

3

4

5